

Székelyföld Napok

A múlttal és a jelennel bizonyítunk

Székelyföld Napok 2021

Fotó: Barabási Attila Csaba

Szeptember 28-án, szerdán délelőtt a Maros Művészegyüttes székházában sajtótájékoztatót tartottak az október 7-16. között megszervezendő Székelyföld Napokról, amelynek ezúttal Maros megyében lesznek a központi rendezvényei. A rendezvény céljáról és a várható programokról Barabási Attila Csaba, a Székelyföld Napok Maros megyei koordinátora, a Maros Művészegyüttes igazgatója, Zonda Erika, a Hargita Megyei Tanács programok, projektek vezérigazgatójának vezetője, Imreh István, a Kovászna Megyei Kulturális Központ igazgatója és György Levente, a Marosvásárhelyi Filharmónia igazgatója tájékoztatták a média képviselőit.

Vajda György

A résztvevők kiemelték, hogy a Székelyföld Napok alkalom arra, hogy előtérbe helyezzék az egy kulturális, gazdasági térséget alkotó régió kulturális örökségét, kortárs művelődési kínálatát, ugyanakkor jó alkalom arra, hogy a három megye együttműködjön mind a szervezésben, mind a kulturális értékek cseréjében. Míg az előző években a világvárvány miatt az online térbe szorult a rendezvény, addig az idén már szabadon lehet majd részt venni a több mint 100 rendezvényen. Míg tavaly a Kovászna megyeiek koordinálásával szervezett Napok jelszava a komaság volt, idén a kaláka jegyében szervezik meg az eseményeket.

Barabási Attila Csaba elmondta, a kaláka megléte egy közösségben a közösség egységét, bizonyos fokú homogenitását jelzi. Kalákazni nemcsak a közösen elvégzett munka érdemét jelenti, hanem számtalan

(Folytatás a 4. oldalon)

Kétszer hetven év ünnepe

Kedden kettős ünnepet tartottak Szovátán. 1952. szeptember 27-én, azaz kerekén 70 évvel ezelőtt nyilvánították várossá Szovátát, azon a napon meg is jelent erről a rendelet az akkori Hivatalos Közlönyben.

2.

Végzetes baleset Maros megyében

Két személy életét vesztette szeptember 28-án, szerdán a reggeli órákban az Ákosfalva külterületén történt súlyos közúti baleset következtében.

2.

Ünnepelt pedagógusok

Szerencsés egybeesésként az idők világnapját megelőző héten megyénkben 14 nyugdíjba vonuló óvónő, tanító, tanár vehette át a Pedagógus Szolgálati Emlékérmét.

6.

Mérgező növények, gyümölcsök

Az őszi betakarítások idején a kisállatok sok olyan gyümölcsöt, terményt, virágot kóstolhatnak meg és nyelhetnek le, amelyek az egészségükre károsak vagy épp végzetesek lehetnek.

7.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

20% kedvezményben részesülnek a gyermekek antireflexes lencse rendelése esetén.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szakületünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Régi árakkal dolgozunk, nem drágítottunk!

Aktuális

Változatlan retorika

Antalfi Imola

A megyei liberálisok mintha most ébrednének fel Csipkerózsika-álmukból. Úgy mutatják be tanácsosaik által a marosvásárhelyi, illetve a megyei tanácsban támogatott terveiket, prioritásait, mintha valami szenzációs újdonsággal rukkolnának elő. Egy-két kivételtől eltekintve olyan ez, mint amikor többedik alkalommal is felmelegítik azt a bizonyos levest. Hiszen mindenki számára régóta egyértelmű, hogy Maros-hidat kellene építeni, sürgős a parkolóházak építése is, elsősorban a kórháznál, de főként a lakónegyedekben. A félíg elvégzett munkát folytatni kellene a Koronka-Nagyernye terelőúton, és környékű kell Segesvárnál, valamint Szászrégennél. Ismét előszedték a ratosnyai gátat, aminek a megépítését be kellene már fejezni. A megyei liberális vezér, Ciprian Dobre már 2005-ben, prefektusként is a gáttal „foglalkozott”, a retorikát most átvette a jelenlegi liberális prefektus, aki szerint folyamatosan kapcsolatban vannak a bukaresti hatóságokkal e nagyberuházás kapcsán. Hát, mint mondhatnánk... 1988-tól „alakul” a gát, és fogalmunk sincs, mikor lesz készen. Csak reménykedünk, hogy az utóbbi évek aszályos nyarai miatt felértékelődött a víz ügye...

A liberálisok által bejelentett prioritásokat szerintem minden párt annak tartja. Egy-két, a PNL-sek által bekonferált érdekességet azonban megéri megemlíteni. Ott van például a Szívgyógyászati Intézetnek szánt új székhely, arra való hivatkozással, hogy magas színvonalú egészségügyi szolgáltatást kell biztosítani a pácienseknek. (Folytatás a 3. oldalon)

SZEPTEMBER
29., csütörtök
A Nap kel
7 óra 18 perckor,
lenyugszik
19 óra 7 perckor.
Az év 272. napja,
hátravan 93 nap.

IDŐJÁRÁS
Esző várható
Hőmérséklet
max. 22 °C
min. 11 °C

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Korszerűsítés előtt a mezőségi útszakasz

Október végén várhatóan kihirdetik a műszaki tervezésre kiírt közbeszerzés eredményét a 40 kilométeres Marosvásárhely–Mezőcsávás–Mezőrűcs–Uzdiszentpéter–Újfalu útszakasz korszerűsítése esetében. Erre a 2022-es költségvetésben különítettek el pénzalapokat. Amennyiben nem lesz fellebbezés, várhatóan novemberben aláírják a szerződést, és a 14 hónapos tervezési időszak után kiírják a közbeszerzést a munkálatok kivitelezésére is – derül ki a Maros megyei prefektúra lapunkhoz eljuttatott közleményéből.

Utcafórum a Budai negyedben

A Budai Nagy Antal lakónegyed a marosvásárhelyi RMDSZ által szervezett utcafórum következő állomása, szeptember 29-én, csütörtökön délután 5 órától a Mimóza utca 5/6. és 3-as számok közötti téren találkozik a negyed lakóival Kovács-Mihály Levente RMDSZ-elnök, Soós Zoltán polgármester, Portik Vilmos alpolgármester és Frunda Csenge frakcióvezető.

Kiválósági díj a Művészeti Szaklíceum diákjainak

Kiválósági díjat adományoz a RotaryTéka a Marosvásárhelyi Művészeti Szaklíceum tanulóinak. A fiatalok felkarolása a Rotary prioritásai közé tartozik, ezért idén is lehetőséget biztosítanak a fiatal képzőművészeknek és zenészeknek, hogy közönség előtt is bemutatásuk lehetőségük. A Művészeti Szaklíceum kiválósági gálájára október 4-én 19 órától kerül sor a marosvásárhelyi Kultúrpalota kistermében. Az eseményen bemutatják a legjobb képzőművészeti munkákat, a fiatal zenészek hangversenyen csillanthatják meg tehetségüket. Mana Bucur képzőművész és György Levente, a Marosvásárhelyi Filharmónia igazgatója kurátori munkájukkal segítik a rendezvényt. A belépés díjmentes.

Tökfesztivál Szovátán

Hetedik alkalommal szervezi meg idén október 14-16. között Szovátán a helyi önkormányzat a tökfesztivált. A rendezvényen különféle foglalkozásokra várják a gyerekeket, illetve koncertekre is sor kerül, többek között a Honeybeast, a Kowalsky meg a Vega, a No Sugar és a 3 Sud Est szórakoztatja majd a közönséget.

Alter-Native Nemzetközi Rövidfilmfesztivál

Szerdán kezdődött és október 2-ig tart a marosvásárhelyi Kultúrpalotában az Alter-Native Nemzetközi Rövidfilmfesztivál. Idén a szakmai zsűri 42 rövidfilmet válogatott be a versenyprogramba, köztük 19 kisjátékfilmet, 15 animációs, négy dokumentum- és négy kísérleti filmet. A rövidfilmek mellett játékfilmek, koncertek, színházi előadások, könyvbemutatók, beszélgetések és workshopok is várják az érdeklődőket. A program megtalálható a fesztivál honlapján (<https://alternativeiff.ro/2022/>).

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasag.ro **E-mail:** nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

Kétszer hetven év ünnepe

Kedden kettős ünnepet tartottak Szovátán. 1952. szeptember 27-én, azaz kereken 70 évvel ezelőtt nyilvánították várossá Szovátát, azon a napon meg is jelent erről a rendelet az akkori Hivatalos Közlönyben. Az 1950-es évektől a település életében újabb fejlődési szakasz kezdődött el.

A jeles alkalomból Szováta önkormányzata kedden emléktáblát leplezett le a polgármesteri hivatal homlokzatán. Fülöp László Zsolt polgármester ünnepi beszédében bemutatta a hetven évvel ezelőtti okiratot, és kitért arra is, hogy ez az emléktábla jelképezi azokat a mérföldköveket, amelyek a város mai alakjára formálták. „Múltunkból közösen építkezve együtt tekintünk előre” – fogalmazott az előjáró.

Az 1952-es év nemcsak a városi rangra emelést jelenti. Ebben az évben született Kuti Dénes festőművész, a Magyar Művészeti Akadémia Képzőművészeti Tagozatának tagja. Születésének 70. évfordulója alkalmából kedden este a Kusztos Endre Emlékház és Képzőművészeti Galériában Kuti Dénes festményeiből időszakos kiállítás is nyílt, amely október 31-ig látogatható. Születésnapja alkalmából május végén a város önkormányzata díszpolgárrá avatta Kuti Dénest másik két helyi jeles személyiséggel együtt, munkásságukkal ugyanis számos területen hozzájárultak a település kulturális fejlődéséhez, a közösségformáláshoz, valamint a közösségükért felelősséget érző emberi magatartásukkal példát mutattak: ekkor kapott elismerést Mester Zoltán, a Bernády Közművelődési Egylet elnöke, valamint Bacsoni Sándor református lelképásztor is, nyugdíjba vonulása alkalmával. (GRL)

Kedden kiállítás is nyílt Kuti Dénes munkáiból

Fotó: Kuti Enikő

Hetven évvel ezelőtt jelent meg a Hivatalos Közlönyben a Szováta várossá nyilvánításáról szóló rendelet
Fotó: Szováta város önkormányzata

Teherszállító és két személyautó ütközött Végzetes baleset Maros megyében

Fotó: DRDP Brassó

Két személy életét veszítette szeptember 28-án, szerdán a reggeli órákban az Ákosfalva külterületén történt súlyos közúti baleset következtében.

A Maros megyei rendőrséget 8.37 órakor értesítették, miszerint három jármű ütközött Ákosfalva közelében. Eddig ismeretlen okokból egy kamion és két személyautó csapódott egymásnak a DN 13 E60-as úton, az egyik személyautóban utazó nő és férfi beszorult a Magyarországon bejegyzett járműbe. A marosvásárhelyi tűzoltók feszítővágót kellett alkalmazzanak, és a szivárgó üzemanyag miatt keletkező tűz berobbanását sikerült megelőzni.

A közúti forgalom a balesetet követően a helyszínél végett 8.30 órától szünetelt. A rendőrség közleménye szerint a tragikus kimenetelű baleset körülményeit egyelőre vizsgálják. A teherautó és egyik személyautó gépkocsivezetőjét alkoholszondával tesztelték, náluk negatív értéket mutatott, a másik személyautót vezető férfi és a mellette utazó nő sajnos a helyszínen életét veszítette. A balesetet nem szándékos emberölés büntetnének gyanújával vizsgálják. (pálosy)

szükséges a 0757-059-594-es telefonszámon (8–16 óra között).

De mi lett a nővel? – a Spectrum Színház színpadán

Október 11-én, kedden és 15-én, szombaton este 7 órától a Spectrum Színház A. P. Csehov – Kiss Csaba De mi lett a nővel? című vendéglőadással örvendeztetni meg a vásárhelyi közönséget. A Gyulai Várszínház produkciójának szerzője Kiss Csaba, és a darabban játszó három színész is Marosvásárhely szülőtte. Szereplők: Gyórfy András, Kárp György, Szélyes Ferenc, díszlet, jelmez: Szélyes Andrea, rendező: Béres László.

642357800069

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Befejezik a marosvásárhelyi jégpályát, és korszerűsítik a csíkszeredai sürgősségi kórházat

Befejezik az évek óta épülő jégpályát Marosvásárhelyen, és korszerűsítik a Csíkszeredai Megyei Sürgősségi Kórházat. A két beruházás kivitelezési szerződését szerdán írták alá Bukarestben, Kelemen Hunor RMDSZ-elnök, miniszterelnök-helyettes, illetve Cseke Attila fejlesztési miniszter jelenlétében.

„Számomra két kedves és fontos beruházásról van szó. A csíki egészségügyi ellátás fejlesztését csíki képviselőként régóta szívügyemnek érzem, ahol csak lehet, támogatom, akárcsak azt, hogy Románia, Erdély különböző pontjain javítsunk a betegek ellátásán, biztosítsunk jobb lehetőségeket a fiatal orvosoknak, ápolóknak. Egy modern kórház mindehhez nagymértékben hozzájárul. És a korcsolyázás sem áll olyan távol tőlem. Marosvásárhelyen, bár sokáig bizonytalanok tűnt, hogy be tudják-e fejezni a másfél évtizeddel ezelőtt elkezdett, majd időközben abbahagyott munkálatokat, mára biztossá vált, hogy az RMDSZ-nek és a Cseke Attila által vezetett fejlesztési minisztériumnak köszönhetően megépül ez a jégkorongra és korcsolyázásra is alkalmas jégpálya – fogalmazott Kelemen Hunor miniszterelnök-helyettes.

„Új épületet kap a Csíkszeredai Megyei Sürgősségi Kórház, és a jelenleg használt épületet is korszerűsítjük. Marosvásárhelyen befejezzük a 15 éve elkezdett jégpályát, és fedett, korszerű, a jelenlegi követelményeknek megfelelő korcsolyapályát építünk. A két beruházásra közel 80 millió lejes finanszírozást biztosít a fejlesztési minisztérium” – nyilatkozta Cseke Attila fejlesztési miniszter.

A csíkszeredai kórház új, korszerűen felszerelt épületet kap, amelyben komputertomográf és röntgengép lesz, illetve a sürgős laborvizsgálatok elvégzésére kialakítják a szükséges infrastruktúrát. A jelenlegi épületet is felújítják, és külön részlegesen fog működni a gyermekgyógyászat és a felnőttek sürgősségi ellátása.

Marosvásárhelyen befejezik az elkezdett építkezési munkálatokat, javítják a felépített, de elévült padlót, falakat, és fedett jégpályává alakítják a sportlétesítményt. Az új, 60x30 méteres korcsolyapálya mellett öltözőket, edzőtermet, orvosi ellátásra és doppingtesztelésre alkalmas termeket alakítanak ki, illetve egy 2.000 férőhelyes lelátót. (RMDSZ-tájékoztató)

További intézkedésekkel védik a fogyasztókat az elszabaduló energiaáraktól

Megszavazta a szenátus azt a sürgősségi kormányrendeletet jóváhagyó törvénytervezetet, amely az energiaárak felső határát rögzíti a gáz és a villamos energia esetében mind a háztartási, mind pedig a nem háztartási fogyasztók számára. A törvénytervezet azt a kompenzációs rendszert szabályozza továbbra is, amelyet az RMDSZ kezdeményezésére tavaly október elején fogadott el a kormány az elszabaduló energiaárak megoldására.

Turos Lóránd Szatmár megyei szenátor, az RMDSZ szenátusi frakcióvezetője elmondta: „továbbra is olyan intézkedésekre van szükség, amelyek által csökkenteni tudjuk a családokra nehezedő pénzügyi nyomást a téli időszak közeledtével, és meg tudjuk védeni a gazdaság motorjának számító kis- és középvállalkozásokat is az infláció hatásától.”

A jogszabály 2022. április 1. és 2023. augusztus 31. közötti periódusra rögzíti az energiaárak felső határának értékét. Ennek értelmében a háztartási fogyasztók számára a villamos energia végső számlázott értéke nem haladhatja meg a 0,68 lej/kWh árat a maximum 100 kWh fogyasztás, illetve a 0,80 lej/kWh árat a 100–255 kWh közötti fogyasztás esetén. A jelenlegi sürgősségi kormányrendelet és az azt jóváhagyó törvény energiafor-

rásaink hatékonyabb felhasználását kívánja gyakorlatba ültetni. Továbbá a földgáz végső számlázott értéke minden háztartási fogyasztó esetében egységesen alkalmazandó, és nem haladhatja meg a 0,31 lej/kWh árat. Ugyanakkor az energiaárak kompenzálására a nem háztartási fogyasztók is jogosultak a következőképpen: a villamos energia végső számlázott értéke legfeljebb 1 lej/kWh, illetve a földgáz végső számlázott értéke nem haladhatja meg a 0,37 lej/kWh-t azon nem háztartási fogyasztók számára, akiknek fogyasztása 2021-ben legfeljebb 50.000 MWh volt.

Antal Lóránt Hargita megyei szenátor, az energiaügyi, energetikai infrastruktúráért és ásványi erőforrásokért felelős bizottság elnöke kiemelte: „a szenátusi munkálatok során olyan konkrét intézkedésekben gondolkodtunk, amelyek által azokat a gazdasági szereplőket is segítjük, amelyek tevékenységüket végezve az elszabaduló energiaárak miatt válságos helyzetbe kerülnek. Éppen ezért az elfogadott jogszabály leszögezi a kis- és középvállalkozásokat, közüzemi szolgáltatókat, az élelmiszeripari gazdasági szereplőket, tudományos és technológiai parkok, ipari parkok, az önkormányzatok által működtetett sportlétesítmények, gyógyszergyártók és forgalmazók, illetve az egyházak számára, hogy a villamos áram esetében a végső számlázott érték nem haladhatja meg az 1 lej/kWh

árat a 2021-es havi átlagfogyasztás nyolcvanöt százalékára.” Majd hozzátette: „prioritásként kezeljük a nagycsaládok megsegítését, éppen ezért az RMDSZ kezdeményezésére a szenátus energiaügyi és gazdasági bizottságainak együttes munkálatain egy olyan támogatási rendszert vezetünk be, amely a háromgyermekes családok esetében 0,68 lej/kWh-ra rögzíti a villamos energia árat 100 kWh fogyasztás felett is.”

Az RMDSZ javaslatára azok a termelő-fogyasztói státussal rendelkező vállalkozások, amelyek legfeljebb 200 kWh teljesítményű villamosenergia-termelő egységekben energiát termelnek, ezentúl több fogyasztási pont között is elszámolhatják a megtermelt energiát. Ez abban az esetben lehetséges, amennyiben a fogyasztási pontok azonos elosztói hálózaton belül vannak, és azonos szolgáltatóval van szerződésük.

Az energiaügyi bizottság elnöke hangsúlyozta: annak ellenére, hogy az árkompenzáció esetében a tavalyi átlagfogyasztás a referenciaérték: ha a fogyasztó tavalyi átlagfogyasztása 300 kWh volt, és idén takarékosabb, vagyis kevesebb mint 300 kWh, lehetősége lesz arra, hogy az aktuális fogyasztási indexe alapján fizessen a villamos energiáért.

A törvénytervezetről döntő házként a képviselőház szavaz, majd az államelnöki kihirdetést követően léphet hatályba. (RMDSZ-tájékoztató)

Ország – világ

Sportpályahasználat

Első házként jóváhagyta a szenátus azt a tervezetet, amely lehetővé tenné a gyerekeknek és iskolás vagy szakiskolás fiataloknak, hogy tanórák után ingyen használják az iskolák sportpályáit. A tervezetet az USR, a PNL, a PSD, az RMDSZ és a nemzeti kisebbségek csoportja nyújtotta be, és a szenátus szerdán elfogadta, de még a képviselőháznak is meg kell szavaznia ahhoz, hogy hatályba léphessen. A testnevelésre és sportra vonatkozó 2000/69-es törvényt módosító javaslat a tanórák után kihasználatlan sportpályákhoz való ingyenes hozzáférést biztosítja a gyerekek és a 18. életévüket már betöltött, de iskolába vagy szakiskolába járó fiatalok számára. Az indoklásban azt is megemlíti, hogy az iskolai sportpályák nagy előnye többek között, hogy közel vannak a lakóövezetekhez. A törvény hatályba lépésétől számított 90 napon belül minden oktatási intézménynek ki kell dolgoznia a sportpálya működésének tanórák utáni, illetve szabadnapokon és vakációkban alkalmazott órarendjét, valamint a sportpályahasználati szabályzatot. Szintén ingyenesen használhatják majd a gyerekek és tanulók az iskolák külső sportpályáit is, amelyek az illető község vagy város közterületéhez tartoznak. (Agerpres)

Bírság közterületen való dohányzás miatt?

A közterületen való dohányzást a kiskorúaknak megtiltó jogszabályjavaslatot terjesztett a parlament elé törvényhozók egy csoportja. A tervezet szerint a szabályszegők 500 lejig terjedő bírsággal büntethetők. A dohányzás egészségkárosító hatásainak visszaszorításáról szóló 2002/349-es törvényt módosító javaslatot a Szociáldemokrata Párt (PSD), a Nemzeti Liberális Párt (PNL) és a kisebbségek parlamenti frakciójához tartozó 29 képviselő és szenátor írta alá. A tervezet minden 18 éven aluli személy számára tiltja a dohányzást a közterületen, azaz a közutakon, parkokban, stadionok és sportpályák területén, kulturális intézményekben, előadótermekben, gazdasági egységekben, tömegközlekedési eszközökön, vonat- és buszállomásokon, repülőtereken, a magán- és állami oktatási intézmények területén, illetve ezek 200 méteres körzetében. Az előírások megszegése 100 lejtől 500 lejig terjedő bírsággal büntethető – áll a tervezetben, amelyet előbb a szenátusnak kell megvitatnia, majd a képviselőház döntő házként szavaz róla. (Agerpres)

Házkutatás több megyében

Szerdán összesen 146 helyszínen tartott házkutatást a rendőrség. A több megyében lezajlott akció célja egy illegális fakitermelésre szakosodott bűnszövetkezet felszámolása. A rendőrség közleménye szerint a nyomozás több megyére terjed ki. A hatóságok több tucat vállalat székhelyén, tizenhét erdészeti hivatalnál és 33 személy lakásán tartottak házkutatást. Egy adócsalás, pénzmosás, sikkasztás és illegális fakitermelés gyanújával indított büntető-eljárásához gyűjtöttek bizonyítékokat. A nyomozók szerint 2019 óta a két Suceava megyei csoportosulásból álló bűnszövetkezet húsz fakitermelő vállalatot keresztül követelt el törvénytelenül. A gyanú szerint ezek a cégek illegális fakitermelésből származó brikettet és deszkát forgalmaztak Konstanca, Suceava, Kolozs, Fehér, Botoșani, Bákó, Vrancea, Iași, Teleorman és Ilfov megyében, illetve Bukarestben. Az árutranzakciók egyáltalán nem vagy csak részlegesen szerepeltek a könyvelésükben. A rendőrség közölte azt is, hogy a szerdai házkutatásokat követően az adóhivattal, az erdőőrséggel és az erdészeti hivatalokkal együttműködve felleltározzák az érintett cégek birtokában lévő faanyagokat, és több tanút is beidézik. (Agerpres)

Változatlan retorika

(Folytatás az 1. oldalról)

Eddig sem a korábbi liberális egészségügyi miniszter, Eugen Nicolăescu idejében beharangozott regionális kórház nem épült meg, sem pedig az égési sérülteknek szánt kórház vagy a jó pár éve meglebegtetett sejt- és szövetbank létrehozása nem valósult meg (akkoriban a liberális vezér már megyei tanácselnök volt). A fenti tapasztalatok ismeretében elég bizonytalanok tűnik egy vadiúj Szívgyógyászati Intézet megépítése. De végül is nem attól lesz színvonalas az egészségügyi ellátás, hogy új épületbe költözik...

A másik igen eredeti ötletük (bocsánat: „projektjük”): a 15-ös országút Marosvásárhely–Szászrégen közötti szakaszát négysávosá alakítani. Csak tudnánk, hogy hol szélesedne négysávosá az út, amikor a lakóházak oly közel vannak az úttesthez, hogy a falvakon átvezető, jelenleg kétsávos úton áthaladó kamionok miatt beremegnek az épületek falai. Persze tapasztaljuk, hogy rettenetesen zsúfolt a forgalom ezen az úton, ha Sáromberkénél a hidon lezárnak egy sávot, Marosszentgyörgyig ér a lépésben haladó kocsisor. A megoldást a terelőutak, körgyűrűk képezik, ezek vezethetnék ki a nehézforgalmat a településekről.

Nagyokat mondani lehet, és az a baj, hogy ugyanazok az emberek más-mást mondanak politikusként, illetve közigazgatásban dolgozó vezetőként. Igazából azt gondolom, hogy elkezdték a kampányt és az ennek megfelelő retorikát. Ennyi.

Románia meg akarja vásárolni az izraeli Vaskupola légvédelmi rendszert

Bukarest tárgyalásokat kezdett az izraeli kormánnyal a Vaskupola (Iron Dome) légvédelmi rendszer beszerzése érdekében – közölte szerdán a Hotnews.ro hírportál Vasile Dincu védelmi miniszter egy előző esti televízióinterjújára hivatkozva.

A tárcavezető a Digi 24 hírtelevízió vendégeként megerősítette azokat az izraeli sajtóértesüléseket, miszerint „nagy az esélye annak”, hogy Románia legyen az első európai ország, amely megvásárolja a védelmi rendszert. A Vaskupola számos alkalommal bizonyította hatékonyságát, megsemmisítve a Gázai övezetből Izraelre kilőtt rakéták túlnyomó többségét.

A román védelmi miniszter múlt heti izraeli látogatása alkalmával adott interjút az izraeli Háárec című lapnak. Abban még nem volt hajlandó a Vasku-

pola beszerzéséről beszélni, csak annyit mondott, hogy Romániának „régóta vágyású” hadiipara van, és érdekelt az izraeli innovatív technológiák beszerzésében, mivel Izrael nemcsak katonai felszereléseket akar eladni, hanem arra is hajlandóan mutatkozik, hogy licencet szerezzen ezek romániai gyártására.

Dincu a Digi 24-nek kedden megerősítette, hogy a Vaskupola megvásárlásáról is tárgyalt az izraeli védelmi miniszterrel. Bár az amerikai-izraeli közös fejlesztésű technológiát „embargó” védi, Dincu szerint Romániának valóban „jó esélye van” arra, hogy légvédelme számára megszerezze ezt a rendszert. Jelenleg a román-izraeli katonai együttműködési egyezmény megújításán dolgoznak, amely a ballisztikai védelmi rendszerek, de „nem feltétlenül a Vaskupola” egyes elemeinek romániai

gyártására is kiterjed – részletezte a román tárcavezető.

A Vaskupolát a Rafael Advanced Defense Systems izraeli hadiipari vállalat és a Patriot rakétavédelmi rendszert is gyártó amerikai Raytheon vállalatcsoport fejlesztette ki mintegy négy milliárd dollárért. Izrael 2011-ben állította hadrendbe, azóta mindössze két darabot adtak el belőle 373 millió dollárért az amerikai hadseregnek, illetve – Donald Trump amerikai elnök mandátuma idején – Azerbajdzsán is megvásárolta. Egy üteg 150 millió dollárba, minden egyes elfogórakéta pedig 50 ezer dollárba kerül.

Több ország – Szingapúr, Kanada, Dél-Korea, India, Finnország, Szlovákia és Csehország – a Vaskupola-rendszernek csak a radarját vásárolta meg – idézte a Háárec erről szóló írását a sajtó. (MTI)

A múlttal és a jelennel bizonyítunk

(Folytatás az 1. oldalról)

élményt is Székelyföld csodáiból. Ezért a szervezők elsősorban olyan eseménysorozattal készülnek, amely jelképezi a régió kulturális kínálatát, ugyanakkor összeköti az itt lakókat. Mint ismeretes, a Székelyföld Napok a három székely megye közös rendezvénye, az idén a fő szervező a Maros Művészegyüttes és a Maros Megyei Tanács. Emellett aktív résztvevői, partnerei a megye intézményei: a Teleki Téka, a Művészeti Népiskola, az Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház, a Maros Megyei Múzeum és a Kultúrpalota, a Visit Maros Egyesület és a Speciális Barlangi és Hegyimentő Szolgálat. Továbbá civil szervezetek is társultak, mint az EMKE, a Székely Népi Gyermekegyüttes, amely ez alkalommal ünnepli fennállása 65. évfordulóját, a MIÉRT, a Pro Economica Alapítvány, a Marx József Fotóklub, a Látó irodalmi folyóirat, a Divers Egyesület, a Bekecs Néptáncszínház.

Az idén több helyi rendezvényt is a Székelyföld Napok időszakában szerveznek. Ezek közül az igazgató a szovátai tökfesztivált emelte ki, amely idén október 14-e és 16-a között lesz. Október 14-én Sepsiszentgyörgyön vadászati konferenciát és kiállítás szerveznek, itt tartják meg az Orbán Balázs-díj-átadó gálát is, és Kovászna megye székhelye ad otthont a Székelyföldi Grafikai Biennálénak, amelyet október 6-án nyitnak meg.

A Székelyföld Napok hivatalos megnyitója október 7-én 19 órától a Kultúrpalotában lesz, ahol – amint azt György Levente elárulta – izgalmas közös produkciót láthatnak a nézők, ugyanis a Filharmónia kórusa a Maros Művészegyüttesel közösen lép fel. Népi ihletésű kórusműveket adnak majd elő a népi együttes zenéjére. Kiemelt rendezvénye lesz az idei Napoknak a Székely Népi Gyermekegyüttes fennállásának 65. évfordulója, ez alkalommal szintén a Kultúrpalotában tartanak előadást, az előcsarnokban pedig kézműves gyerekfoglalkozásokkal várják a kisebbeket. A Marx József Fotóklub Erdély képekben címmel fotókiállítást szervez. Az Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház három korábbi bábelőadását (Vándor Miska, Fogadó a kíváncsi hősöghöz, Gabi és a repülő nagypapa) tűzi műsorra. Az egyik előadással

Székelyudvarhelyre is ellátogatnak. A Művészeti Népiskola koncertekkel, kiállításokkal, gyermekfoglalkozásokkal, egyházzenei koncertekkel lesz jelen a rendezvényen. Bemutatják a Vincze Loránt európai parlamenti képviselő támogatásával kiadott *A székelység története* című tankönyvet is. A hegyimentők a Kelemen-havasokban levő Istenszéke és a Görgényi-havasokbeli Zászpás csúcsra szerveznek ez idő alatt túrákat. A MIÉRT kezdeményezésére népi tevékenységek és táncház lesz. Az EMKE nevében dr. Ábrám Zoltán Báthoryról tart előadást. Az idén először csatlakozott a rendezvényhez a Pro Economica Alapítvány érdekes tematikával. *Mi kerül a tányérba?* címmel állattenyésztési farm- és feldolgozóüzem-látogatást szerveznek, ahova előzetes regisztráció szükséges, ugyanakkor székelyhelyükön termékkóstolót is tartanak. A Divers egyesület égisze alatt Nagy Péter *Azok a csodálatos nők* címmel állítja ki alkotásait a Kultúrpalotában. A művészegyüttes igazgatója örömmel újságolta, hogy Magyaró község is bekapcsolódik a rendezvénysorozatba, október 8-án Holtmaroson szerveznek falunapot. Ez idő alatt csererendezvények is lesznek. A Maros Művészegyüttes Nyárádszeredában mutatja be a Szép Palkó című előadását, és a gyergyószentmiklósi Mocorgó Néptáncgyüttest látja vendégül *Jerikakő legendája* című előadásával. A Művészeti Népiskola a kommandói

fotókiállítást fogadja, egyházzenei koncert is lesz, és a Hargita Megyei Trio Camerata is fellép. Mindhárom rendezvény helyszíne Sáromberke. A Bekecs Néptáncszínház *Tótek* című előadását Csíkcsicsón, Kovásznán és Kibédén mutatja be. Ugyanakkor az együttes fogadja a Hargita Nemzeti Székely Népi Együttest. A Visit Maros Szovátán rendez fotókiállítást *Maros megye anno* címmel. Jobbágyfalván pedig folkünnep lesz.

Zonda Erika, a Hargita Megyei Tanács programokért, projektekért felelős vezérigazgatójának vezetője elmondta, a Székelyföld Napok az együtt gondolkodás, a közös munka eredményeként jött létre, és igazi feltöltődést jelent a járvány után mind a szervezőknek, mind a résztvevőknek. A Székelyföld Napok alkalom arra is, hogy a régióbeli megyék ne csak egymásnak mutassák be értékeiket, hanem a térséget a határon túl is ismertessék, így szervezésükben a bukovinai székelyek mutatkoznak majd be Bonyhádon és Budapestben is. A Hargita megyei rendezvények közül kiemelte a Petőfi-émlékévként szentelt eseményt, amelyet Kézdivásárhelyen szerveznek meg, Csíkszépvízen lesz káposztavágási fesztivál, ugyanakkor ez idő alatt kerül sor az agyagfalvi megemlékezésre is. Csíkszeredában helyi kézműves termékvásár lesz, ugyanakkor színházi és bábeladás és sok más gazdag program is. Imreh István, a Kovászna Megyei Kulturális Központ

igazgatója hozzátette, hogy Kovászna megyében 16 települést vontak be a Székelyföld Napok rendezvénysorozatba.

A kiemelt rendezvényük a már említett grafikai biennálé, amelyre 62 országból több mint 2000 munka érkezett Thaiföldtől Alaszkáig. Két helyszínen nyílik meg a kiállítás: Csíkszeredában és természetesen Sepsiszentgyörgyön is. Az érdeklődők figyelmébe ajánlotta a Kaptár című dokumentumfilm-fesztivált, amelyet szintén kétfévente rendeznek, és amelyre leginkább fiatal székelyföldi alkotók neveznek be. A filmek vetítését – a műszaki háttér biztosításával – más székelyföldi településeknek is felajánlják.

A kiemelt rendezvények közül megemlítette az október 14-én a sepsiszentgyörgyi vadászmuzeumban szervezendő szakmai napot, majd az oltszemi Mikó-kastélyban sorra kerülő trófeamustrát és vadászünnepet. Az idén az Orbán Balázs-díjakat is ezen a rendezvényen osztják ki, ezúttal olyan székelyföldi személyiségeknek, akik a környezetvédelem terén értek el eredményeket.

György Levente, a Filharmónia igazgatója az október 11-én a kisteremben sorra kerülő emlékhangversenyéről is szólt, amelyen Márton Katalin (mezzoszoprán) és Szabó Levente (bariton) énekesek lépnek fel, és az egykor Marosvásárhelyen élt Király Laura szopránénekesnőre emlékeznek. Az elfelejtett művésznő karrierjét fotókkal és régi plakátokkal is felelevenítik. Október 9–13. között ifjú Csiky Boldizsár szervez zongoraversenyt Marosvá-

sárhelyen, 14-én Antal Andrea, Kozma István és Máté Péter tart zongorahangversenyt Liszt és a hozzá stílusban közelálló alkotók műveiből. Október 15-én a Tiberius vonósnyegyes lép fel. Lesz koncert a Bodoni Sándor utcában levő Szent Kozma és Damján katolikus templom melletti Jakab Antal könyvtárban is.

A *Népújság* kérdésére a szervezők elmondták, hogy nemcsak a Székelyföld Napok alatt van kulturális cserekapcsolat a három megye között. Azért választották az őszi időszakot, mert hagyományosan – a természetakarítást követően – hajdanában ilyenkor kezdődtek a (szüreti) bálók, multságok, és erre utal az idei rendezvény jelszava is (kalála). *Barabási Attila Csaba* hangsúlyozta: a különböző kiszállások pénzbe kerülnek, így az eltartó intézmény költségvetésétől függnék. Nyáron folyamatosan vannak táncházak, a profi néptáncgyüttesek is rendszeresen találkoznak, van átjárhatóság. Sajnos a jövőben egyre szűkebb kereteket szabnak, mi több, egyes kultúrházakat a magas fenntartási költségek miatt az elkövetkező időszakban be kell zárni. Azt is megtudtuk, hogy Hargita megyében hét kulturális intézmény van, köztük három kulturális központ, ezek egész évben azon dolgoznak, hogy kínálatukat ne csak a megyén belül mutassák be, nyilván a rendelkezésükre álló keretek függvényében.

A továbbiakban arra voltunk kíváncsiak, hogy a régió kulturális ajánlatát igen gazdagon megjelenítő rendezvénysorozatot miként kínálják a Székelyföldet látogatók számára? *Barabási Attila Csaba* elmondta, a múlttal és a jelennel bizonyítunk – majd hozzátette: a rendezvény nyitott a többségiak számára is. A rendezvénysorozatban a Maros Művészegyüttes román tagozata is részt vesz, és a program különálló román nyelvű honlapon is megtalálható. Imreh István elmondta, Kovászna megyében a bodzafordulókat is bevonják a Székelyföld Napokba, akik csatlakoztak is a rendezvénysorozathoz, mi több, elvárják, hogy magyar néptáncgyütteseket vonultassanak fel ilyenkor a kulturális sokszínűség jegyében. Mert végül is ez a normális hozzáállás...

A szervezők azt ígérték, hogy a részletes program hétfőtől elérhető a www.szekelyfoldnapok.ro honlapon, addig még néhány részletet kell egyeztetni a résztvevőkkel.

György Levente, Barabási Attila-Csaba, Imreh István, Zonda Erika

Fotó: Vajda György

Nem irigylem a jövőendő emléktábla-állítókat. Nem irigylem, bizony isten. Még belegondolni is rossz, ha sehol nem akad az emléktáblázásra méltított életében (rövid-viharos/csendes, derűsen hosszú, matuzsálemi kort megért) egy valamirevaló szülőház egy „itt gyermekeskedett” típusú falusi, várososszerű vityilló, tanya, présház, birtok, jószágigazgatói lak, sem egy olyan biztos és jól látható hely, ingatlanfal, ahová ki lehetne szögezni az „ebben a házban élt és dolgozott” kezdetű emléktáblát.

Hát akkor sehol sem élt? Sehol sem volt otthon? Ez így nem állítható az első kérdésre adandó felelet gyanánt, csak éppen... (Erről valamivel arrébb). Ami a második kérdést illeti, ahhoz el kell olvasni műveit, és meg kell keresni a műveiből kisugárzó hitet az otthon, az igazi otthon fogalmával kapcsolatosan. Mit is tartott ő a művészs valódi honáról. (Ha volt ilyen megnyilatkozása.)

Természetesen nem gondoltunk konkrét személyiségre, csupán elméletileg és nagy általánosságban jártuk körül a problémát. Ugyanis adva van egy fontos (éltében fontos, halála után el nem felejtett és feledhető) személyiség, író, tudós, kutató, tanár, törvényalkotó, művelődéspolitikus – elégedjünk meg ezekkel a kategóriákkal –, aki élete során nem szerzett magának kis vidéki házat és /

vagy nyaralót, sem a városi rengetegben egy magánházat, családi lakot. Megelégedett a tömbházzal, azaz a blokkal. Vannak még ilyen csodabogarak. Sőt mi több, mikor megszületett, ezt a városi szülészeti klinikán tette, ettől nem lett frusztráltabb sem ő, sem szülei, akik örültek a tiszta körülmények között, orvosi felügyelet mellett lefolytatott világra segítésnek, és a kisdedit egyenesen abba a tömbházi háromszobás lakásba vitték haza, ahol akkoriban a szülők

laktak, és örültek, hogy fedél van a fejük felett, kiköltözhettek, még a gyerek, a jövőendő személyiség születése előtt abból a rettenetes albérletből, ahol addig a nő (az anya) szüleivel élt együtt. A szülészetre, ha kiténnék az emléktáblát, akkor minden olyan hírességnek, akit az irodalom- és egyéb szaktörténet számontart, dukálna ugyancsak egy-egy márvány-, bronzplakett, és rövid időn belül mindent elborítanának a hálás utókor táblái, mint a katolikus templomokban a hálaadó márványtáblácskák, talán kivülről sem meszelni, sem védő-szigetelő burkolattal nem kellene ellátni többé az épületet.

Elmélkedés a mulandóságról

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

Aztán az egyetemre is járt, és lakott a X-ik diákokthonban, naponta étkezett a XX-ik menzán. Ide sem tehető emlékjel, mert ez még hangsúlyozottabban ki van téve annak a veszélynek, mint az említett szülőotthonok, klinikák, kórházak és iskolák. Az egyetem falára csak a nagyon protekciósok kerülnek ki. Az ugyanis ki van téve a politika széljárásának.

Mikor visszatért szülővárosába és szülei otthonába, kicsinek bizonyult, midőn megnőszült, tehát vettek, szereztek, cseréltek, befizettek egy másik három-négyszobásra és a szülők blokklakása az öccsére/húgára maradt, midőn elvesztették szüleit. Szóval, bár honoráriumából tellett volna, mégsem vett családi házat. Neki pontosan megfelelt az első...X-ik emelet, csupán a szerelőket kellett a feleségének hívnia, ha valami grimbusz történt a szerelékben. Könyvekre, utazásra, gyermekekre ment el a pénz. Szeretett enni. Akárcsak családja egészében és egyedeiben egyaránt.

Csak az utókorára nem gondolt. Hedonista volt alapjában véve. Mert hogyan helyezhetnének el egy blokk falára

emléktáblát? Valahogy nincs benne a kánonban. A síron meg amúgy is van, lesz. Ha az utódok el nem felejtik. Vagy ha már el nem költöztek az országból is.

Tudod, milyen nehéz megszerezni valamennyi lakó beleegyezését? Pláne ha a személyiség ellenzéki volt, vagy kisebbségi egy vegyes lakosságú tömbházban. Ki az? Nem ismerem. Itt nem lakott semmiféle író/tudós/bohóc, én aztán ismertem minden lakót, 'sze 30 éve itt lakom, így az egyik. Nem kell ide tábla, még majd jönnek mindenféle turisták, lesz itt kornyikálás, beszédek, korszorítás, közben mindent letaposnak az előkertben, a rózsákat és a gypet... Tegyenek egy egészen kis táblát a volt elvtárs/úr/nő csengője mellé, ha az új lakó engedélyezi, így a harmadik.

És mire mindenben egyetérténekek, adigra a művészt, tudóst vagy elfelejtik, vagy kiderül, hogy nem is ott lakott, tételeit megcáfolták, nem is tanítják az iskolában, alkotásaiból egyet sem őriz a helyi múzeum, örökössei emigráltak. Ráadásul a márvány négyzetmétere annyira megrágult, hogy az emlékbizottság legfennebb csak egy csinosabb kivitelt rajzlapra elegendő pénzzel rendelkezik már. A többi elment a kérvényezésre, ügyvédre, törvényszékre. És akkor minek ez az egész céció?

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Az orvoslás témája a magyar irodalomban

Orvosok a világirodalomban (1. rész)

Kéthetenként következő Harmónia-összeállításainkban dr. Kiss Zsuzsanna irodalomtörténész, egyetemi oktató rendkívül érdekes írása olvasható folytatásokban arról, hogy az első részben megfogalmazott világirodalmi áttekintés után a magyar irodalom legjobbjai hogyan látták, ábrázolták alkotásaikban az orvosok szerepét, az orvoslás témáját.

Jós, orvos, építőmester és lantos: Homérosz szerint ők négyen a teremtett világ karbantartói. Bizalmi feladatot végeznek: tisztánlátást, egyensúlyt, otthonos biztonságot, testi-lelki-szellemi összhangot szolgáltatnak a világnak. Hippokratész, aki több mint ötven orvosi könyvet hagyott hátra, szentnek nevezi az orvos tudását. Hiszen a teremtés rendjével egyezik az egészség őrzése és a megromlott egészség visszaszerzése. A fájdalom és félelem enyhítése, az élet elmúlása ellen vívott, a végső kimenetelt tekintve nem sikerülő, de mégis sürgető és kötelező harc: a gyógyítás szent hivatás volt és marad minden emberi kultúrában.

Kiss Zsuzsanna

A szenvedő beteg mellett az orvosnak nemcsak a tudására és tapasztalatára van szüksége, hanem jóval többre: emberismeretre, leleményességre, lélekjelenlétre. Az orvosnak olykor varázsolni is tudni kell, mert varázslással ér fel megértetni a beteggel, hogy betegsége nem pusztán lesújtó, szörnyű állapot, hanem egyszerre üzenet és kihívás, hogy a gyógyulás nem más, mint az elvesztett harmónia visszaszerzése, amely szellemi, testi és lelki erőfeszítést követel. Varázslással ér fel meggyőzni a beteget, hogy a betegség nemcsak elszigetel, de egybe is forraszt az általános emberi közösséggel és sorssal, és hogy ebből az általános emberi válságból kigyógyulni küldetés, akaratot és jellemet is feltételez, nemcsak a megfelelő pirulák bevételét, ugyanakkor olykor kegyelem kérdése is...

A könyvek könyvében, a Bibliában sok szó esik betegségről és gyógyításról, hitbéli és teljes, testi-lelki csodás gyógyulásokról. A „minden név felett való” Jézus sok megnevezésű, hiszen ő maga messiási méltóságát kijelenti és egyben el is rejti: ő Isten báránya, Emberfia, Isten szolgája, a felkent, az üdvösséget hozó király, a béke fejedelme, az Úr, a szabadító, a jó pásztor – és „az áldott orvos”. Gyökössy Endrét idézve Jézus az igazi „szívgyógyász”. Márk evangéliumában „a tizenkét év óta vér folyásos” asszonyt a gyógyulás erős, kétségbeesett vágya és Jézus ruhájának pusztája illetése meggyógyítja.

„És vérének forrása azonnal kiszárad és megérzé testében, hogy kigyógyult bajából. Jézus pedig azonnal észrevéve magán, hogy isteni erő áradott ki belőle, megfordult a sokaságban, és monda: Kicsoda illeté az én ruháimat?” (Márk 5: 29–30, Károli Gáspár fordítása)

Egy mai fordítás szerint Jézus csak egyszerűen erő kiáradását veszi észre magán; és az asszony csak „érezte testében, hogy kigyógyult” (jelen idő). Amikor az asszony elmondja, hogy miért érintette meg Jézus ruháját hátulról, Jézus erre azt feleli neki, hogy hite gyógyította meg (más fordítások szerint hite tartotta/mentette meg); békével hazaküldi, és hozzáteszi: „Eredj el békével, és gyógyulj meg a te bajodból.” (Márk 5: 34)

Más fordítások szerint így felel: „bajodtól megszabadulva légy egészséges”, illetve „nem kell többé szenvedned”. A gyógyulás tehát mégsem egy kívülről érkező erő, és nem is egy pillanat műve a Bibliában sem...

E történetet elemezve jegyzi meg Joó Sándor, hogy ha orvosi cégtáblája volna Jézusnak, a táblán ilyesmi állna: „Az áldott orvos! Minden betegség specialistája! Fogad: éjjel-nappal, minden előzetes bejelentés nélkül. Ingyenes rendelés! Az árát Ő maga fizette meg!”

Természetesen a „jó bornak nem kell cégér” szóláshoz tarthatjuk magunkat, ameddig a reklámvilág nem köti le minden észleletünket. Nagyot ugorva nézzünk bele egy huszadik századi magyar regénybe, ahol orvos és író közös gondokkal néz szembe. Kielezett, válságos helyzetet rajzol meg Márai Sándor *A Garrenek műve* című, zseniális, maig leginkább elhallgatott regényciklusában. A regényfolyam ötödik, egyben utolsó kötetében a főhős, Garren Péter visszatér szülővárosába, és felkeresi a család házi-orvosát, Lacta doktort. A tengerparti kikötővárosba (a képzeletbeli helység részben Kassára, részben Fiuméra emlékeztet) a haza, az ország közigazgatása is ekkor tér vissza: 1940-ben játszódik a történet. Vihar készülődik, a nyári estében a polgári család művészsarja az idős orvossal együtt kaptat fel a letűnt, majd visszanyert békében ringó várost körülölelő domboldalon, ahol még áll egy elavult ősi igazságszolgáltató eszköz, az akasztófa. A parti sziklakat csapdosó hullámokat túlharsogva, a két férfi a végső kérdéseket tárgyalja:

„– Miért beteg a város, doktor úr? /
– Mert fél – mondta készséggel Lacta.
[...] – Mégis, mit tanácsol [...], doktor úr?
– A pogányok – mondta – hittek abban, hogy válságok idején segít a művészet és a szerelem. A keresztények hittek az alázatban és a kegyelemben. Én orvos vagyok – mondta komolyan, szerényen, de határozottan. – Semmiben nem hihetek ilyen feltétlenül.
– Mit csináljak?
– Figyeljen. [...] Orvos és író nem tehet mást, ha veszély van. [...] Módszeresen figyeljen és könyörtelenül.” (Márai Sándor: *Jelvény és jelentés. Utóhang. Sereghajtók*)

Igaz orvos és igaz író egyaránt figyel, hogy az egyes ember és a közösség dolgába a kri-

tikus pillanatban beavatkozhasson. Az orvos és az író nem más Márai fent idézett felfogásában, mint a születés és halál között hol száguldó, hol araszoló ember vészféke, öntudata, lelkiismerete. Az orvos az élet általános és gyakorlati színterein, az író a nemzetek sajátos szellemi otthonában (szerencsés esetben nemcsak a nemzet nyelvében) üti fel a maga rendelőjét. Mind az orvos, mind az író célja, hogy az ember teljesítse a maga küldetését, például túlélje egyéni és közösségi betegségeit, felnőjön, és utódaira örökítse át azt, ami a teremtésben befejezetlenül az emberre, a mindenkori emberekre vár. Tolsztoj szerint az ember egyetlen küldetése sokszorosítani a jót.

Az efféle bölcs egyszerűséghez természetesen sok válságon át vezethet az út. Gyógyulások és gyógyítások történetei kibogozhatatlanul összefűzik a beteget és az orvost, az író és az olvasót. A középkori szenttértételekben szüntelenül felbukkannak csodálatos vagy gyöngye orvosok, hogy aztán a késő középkor és reneszánsz emberközpontú novellairódmától kezdődően az orvosalakok bevett, mindennapos hőssökké váljanak a nemzeti irodalmakban. Kialakulnak a bölcs, szerény, áldozatosan jó, illetve a nevetséges, tudatlan vagy gonosz és pénzsóvár orvos sztereotípiái.

Shakespeare *Rómeó és Júliájában* (1595) Lőrinc pap a gyógynövényekhez is ért, ismeri a fűvek gyógyító avagy mérgező erejét, és tudja, mint Arisztotelész, hogy azok jó vagy rossz hatása voltaképpen a mértéken, az adagoláson múlik. Persze, Lőrinc pap hiába igyekszik egy ifjú meg egy egész város vad hajlamait, akárcsak a fűvek hatalmát, megfigyelmezni egy szertelenné váló világban, ahol az önző kivagyiság, a kaján viszálykodás és a pestis is tombol. Hiszen Lőrinc pap szemben van olyan patikus, aki törvény és tiltás ellenére jó pénzért gyorsan ölé mérget forgalmaz. *Pericles* (1607–1608) című drámájában az angol drámaíró sok közvetlen forrása mellett a 13. századi *Legenda Aurea* (Jacopo da Voragine gyűjteménye) csodás történeteiből merítkezik, amikor bemutat egy nagy hatalmú orvost, Cerimont, aki Ephesus szigetén lassanként, nyugalmas zene és nyugtató illatok kíséretében feltámasztja a hirtelen szülés, nagy vérvesztés után elalélt, holt-nak hitt, így koporsóba zárt, tengerbe vetett, majd partra sodródott fiatalasszonyt, Thaisát. Lássuk, mit szól és mit cselekszik Cerimon doktor a koporsóban lelt fiatalasszony látán:

„Nézd, friss az arca még. Vízbe vetni így Kegyetlenség volt. Rakj benn jó tüzet S hozd ide minden szelencém hamar.
[...] Jól van, rendben van. Kendő s tűz. Helyes!
[...] Zenét! Hadd járja most a levegő. Urak! Ez a királyné élni fog!
A természet serken, már meleget Lehel a test; öt órája se telt; Hogy ájula. Az élet virága, lám, Hogy bomlik benne újra.” (Áprily Lajos fordítása)

Shakespeare általában tabukat tör: bár konzervatív világszemléletű, műveiben a nők képességeik alapján akár ügyvédek vagy

orvosok szerepkörében is helytállnak. *Min-den jó, ha a vége jó* (1604–1606) című színművében például a francia királyt – sok felsült orvos nyomában – egy árva polgárlány gyógyítja meg, aki még apjától tanulta el a mesterséget, s aki sikeres gyógyításáért cserében férjéül kérheti a királytól azt az ifjút, aki neki tetszik... A *Hamlet* (1600–1601) már stílusjegyeiben hordozza egy korrupt világ jeleit: a szöveg tele van rothadás, betegségek és járványok képzeivel. A *Lear királyban* (1605–1606) a dráma közepén álló, jól ismert viharjelenetekben Edgar csak színleli az örültséget, a hallucinációt, mivel apja haragja elől menekül; Lear idegrendszere azonban kezd kimerülni, és átbillen egy zavaros elme-állapotba. A tragédiában már a kezdetektől végig számtalan érdekes orvosi vonatkozásra bukkanhatunk. A második felvonás második jelenetében Goneril és Regan visszautasító ridegségét tapasztalva Lear nem képes – az ártatlan Cordelia kitagadásakor sem volt az – türtöztetni felháborodását. Átkokat szór leányaira, és a legsúlyosabb átka a kor felfogása szerint szülőnek gyermekére az volt, ha gyermektelenséget kívánt neki... A rohamokban előtűró csalódottságot, depressziót, a lélek fájdalmát Shakespeare korában az asszonyok vajúdásához, a méhből kiinduló gör-csős fájdalomhoz hasonlították, *Hysterica passio* vagy *mother* néven emlegették. A tragédia több forrásában már szerepel ez a diagnózis, és Shakespeare mindkét kifejezést főhőse szájába adja:

„O how this mother swells up toward my heart!

Hysterica passio, down, thou climbing sorrow,

The element's below. Where is this daughter?” (II. felvonás 2. jelenet)

A tragédia két első fordítója (Sófalvi József 1794 előtt, Vajda Péter 1838) még nem talál rá a *Passio hystericæ* valódi jelentésére; először *feldűzzadó bánat*, a második fordításban pedig *görcs, kórság, fonnyasztó bú bánat* képviseli a vizsgált kifejezéseket magyarul. Vörösmarty Mihály behelyezi az „e” mutató névmást is a *görcs* elé, de még ő sem nem ural vajúdásra, sorvadásnak fordítja a *Hysterica passiót*:

„Ó, mint dagad fel e' görcs szívemig,
Le sorvadás! le lázadó bú!

Alant van e' leányom?” (1855)

Zigány Árpád 1899-ben megtartja a latin kifejezést, de inkább viszolygást, nem testi kint érzékeltet. Aztán végre a halálosan beteg Kosztolányi Dezső valóban lefordítja azt, amire Shakespeare itt utal, a vajúdás görcsének kiszolgáltatott állapotot:

„Ó hogy dagad föl szívemig e fájás!
Menj, asszonyi, vajúdó görcs te lejjebb,
Alant van lakásod! Hol leányom?” (1936)

Füst Milán a (szülési) fájdalmat túl is magyarázza:

„Oh, hogy dagad szívem felé a fájdalom!
Szállj görcs golyója vissza, feltörő keserv,
Vajúdó fájás, lejjebb van helyed. Hol van Ez a lány?” (1955)

Jánosházy György, mint Zigány Árpád és Mészöly Dezső (1986) is, szépen megtartja a latin kifejezést, de e szövegrész magyarázat nélkül nem lehet egészen pontos:

„Ó, hogy kúszik szívem felé a kín!
Le, hystericæ passio, lohadj,
Lent a te fészked. – Hol van az a lány?” (1999)

Elhamarkodott döntései után, amikor már mindent elveszített, a nagy viharjelenetek után, a megőrülés szélén, a mindenből semmivé lett király sebészt hív és patikáriust, mert végre felismeri saját tévedését és vétségeit: „agyan magyok megsértve”, mondja. Ugyanakkor bajára az igazi gyógyszer kitagadott leányának, Cordeliának a visszatérte (negyedik felvonás hetedik jelenet), az ő gondos szeretete és teljes megbocsátása. Cordelia idegileg végleg kimerült apja mellé orvost is fogad, aki zenével, sötét és ágynyugalommal kezeli az agg királyt, de hangsúlyozza, hogy betegének igazi „üdvöt” csakis megbocsátó, szelíd és együttérző leánya jelenléte nyújthat. Az „avoni édes hatyú” szonettjeiben sokszor dicséri a bölcs mértéktartással, az élet természetes rendjének és az erkölcs általános érvényének elfogadásával járó, „holisztikusan” gyógyító életmódot.

Ünnepelt pedagógusok

Tartalmas, változatos pályaképek

Szerencsés egybeeséséért az idők világnapját megelőző héten megyénkbeli 14 nyugdíjba vonuló óvónő, tanító, tanár vehette át a Pedagógus Szolgálati Emlékérmet, ami a magyarországi Emberi Erőforrások Minisztériumának a rendelete alapján azoknak az alsó és felső tagozaton oktató pedagógusoknak jár, akik több mint két és fél évtizeden át a gyermekek tanítása-nevelése érdekében kiemelkedő munkát végeztek.

Az emberi erőforrások minisztere, 2022 óta pedig a magyarországi belügyminiszter által adományozott elismerés oklevélből és a Fritz Mihály szobrászművész által készített emlékéremből áll, amit a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége közvetítésével pályázat alapján minden pedagógus elnyerhet, aki nyugdíjazásáig a magyar nyelvű oktatást szolgálta. 2016-tól kezdődően Maros megyéből 46-an részesültek az elismerésben. A megyei RMPSZ által szervezett idei meghítt, tartalmas, szép ünnepségen a kitüntetettek pályaképét kollégáik, felettseik írták meg és olvasták fel a StudiumAlapítvány marosvásárhelyi közösségi központjában.

Kissé furcsa az idei átadás – jellemezte az ünnepséget **Horváth Gabriella**, az RMPSZ megyei szervezetének elnöke. Az első mérnök-tanár ugyanis, aki az elismerést korábban megkapta, nem vonult nyugállományba, hanem még három évig dolgozott, így 2019-ben készült az ő oklevele. Egy másik csoportot a 2021-es tanévtől nyugdíjazott pedagógusok képviselték, akik közül hatan nem tudtak részt venni Küküldombban a szövetség által szervezett országos tanévnyitón, hogy átvegyék az emlékérmeket. A harmadik csoportot az idén ősztől nyugdíjba vonuló pedagógusok alkották.

Szöcs Irén építőipari almérnök 35 éve a marosvásárhelyi építészeti iskola, a Constantin Brâncuși Technológiai Líceum szaktanára. Pályafutása alatt folyamatosan bizonyosodott a tanári elhivatottsága mellett. Lojalitása példaértékű az építőipari iskola iránt, amelynek egykor diákja is volt. A 2000-es évek elején az iskola vezetőtanácsának tagjaként sikerült kiharcolnia a magyar nyelvű szakoktatást. Oktatási módszereinek köszönhetően az iskola diákjai számos országos és nemzetközi versenyen vettek részt, és számottevő díjat és elismerést nyertek. Kezdeményezésére az iskola közel húsz éve eredményes partnerkapcsolatot tart fenn a pécsi Pollack Mihály szakközépiskolával, amelynek során a diákok új építőipari technológiákkal, anyagokkal ismerkedtek meg. Ambíciójával, kitartásával és fiatalos lendületével az iskola tanári közösségének nehezen pótolható tagja – hangzott el többek között **Nemes Andrea** igazgatóhelyettes méltató szövegében. A köszönetben pedig a remény szólalt meg, hogy az építészeti szak nem fog megszűnni, mert építeni mindig kell.

Albertini Zoltán 43 éves tevékenységének három vetületét három értékelték. A bukaresti Testnevelési Egyetem elvégzése után a Beszterce-Naszód megyei Mezőviszolyán az első képzett testnevelő tanárként megszervezte az iskolai és a községi sporttevékenységet. 2012-ben a Bolyai líceumban

Az ünnepeltek Horváth Gabriella megyei RMPSZ elnökkel

elsőként vezette be az úszást a testnevelésórákon. Vezetésével az iskola futballcsapata jó eredményt ért el, asztaliteniszező diákjai megyei bajnokságot nyertek, és szép helyezést az országos döntőn. Minden évben megszervezte a gyulafehérvári főegyházmegye égisze alatt zajló kreativitási diákvetélkedő sportszekcióját. A minőségi sport területén 1981–1991 között az Iskolás Sportklubban életre keltette a marosvásárhelyi jégkorongot, majd csapata több címet és rangsorolást szerzett, volt tanítványai A osztályos, illetve külföldi csapatokban játszottak, az edzői, illetve a játékvezetői mesterséget választották. A műjégpálya megszűnése után a gyeplabdában ért el irányításával az Iskolás Sportklub csapata országos bajnoki címet, a 2002-es Európa-bajnokságon második helyezést, a román felnőttválogatottal (edzőként) pedig második helyezést az 1997-es Balkán-bajnokságon – írta **Ráczkői István** nyugdíjas testnevelő tanár (Al. Papiu Ilarian Liceum) és **Soós János** nyugdíjas logopédus tanár, a marosvásárhelyi Kisegítő Iskola volt igazgatója.

2003 és 2008 között betöltött főtanfelügyelő-helyettesi tevékenységét (empátia, jó kommunikációs készség, gyors problémafelismerés, hatékony ügyintézés) és optimizmusát **Farkas Ernő** volt magyar szakos tanfelügyelő értékelte, aki a méltatást felolvasta.

Dr. Bálint István a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem biológia szakán szerzett oklevelével először a mezőgazdasági líceumban, majd 1993-tól 28 éven át a Bolyai Farkas Elméleti Líceumban tanította eredményesen és hozzájárította a biológiát. 1998–2016 között a feszültségmentes kollegialitás légkörében vezette az iskolát. Igazgatói megbízatása idején állandósult a bolyais hagyományteremtő rendezvények (gólyabál, szalagavatás ünnepség, ballagás) egységes forgatókönyve. Az iskola diákjai kiemelkedő eredményekkel szerepeltek a tantárgyversenyeken, diákköri konferenciákon, a sikeresen érettségizők számaránya megközelítette a száz százalékot, a Bolyai bekerült a száz legjobb romániai iskola közé. Ebből az időszakból származik a romániai magyar középiskolák országos tantárgyversenyének a megszervezése, amely az oktatási minisztérium versenynaptárában is szerepel. Egy másik

jelentős igazgatói kezdeményezése a Kárpát-medencei Bolyai Nevet Viselő Iskolák Szövetségének a megalapítása, amely azóta is minden évben találkozót szervez. Tíz éven át a budapesti Corvinus Egyetem távoktatási tagozatán növénytant és növényélettant tanított, 2011-ben a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetemen megvédte doktori tézisét. A 2014–15-ös tanévben igazgatóhelyettesével együtt, szembemelve a megyei tanfelügyelőséggel, kiállt az intenzív idegennyelv- és informatikaórák csoportbontásban történő oktatása mellett. Közéleti emberként, városi tanácsosként gyakran hallatta szavát a sajtóban a közösségünket érintő kérdésekben az erdélyi magyar kultúra folytonosságának jegyében mint a néhai zetelaki tanító dédunokája – hangzott el **Haller Béla** tanárkolléga, volt osztálytárs méltatásában.

Benedek Zsuzsanna, a G. Coşbuc Általános Iskola óvónőjének negyvenéves munkáját a türelem, a szeretet, továbbá a gyermekek iránti odaadó figyelem határozta meg, akárcsak a személyiségfejlesztésre való törekvés változatos pedagógiai módszereken, népi gyermekjátékokon keresztül. A Pitypang csoportot vezető Zsuzsi óvó néni tevékenységében fontos szerepet játszott a hagyományörzés, amit kisdíkjainak mesemondó versenyeken, népdalvetélkedőkön való számos részvétele bizonyít. A rendszeres óvodai tevékenységnek számító népi gyermekjátékokon és a kézműves-tevékenységeken is bekapta a gyermekek szívébe népünk hagyományait. Sokszor töltötte be egyidejűleg az óvónő és a dadus szerepét, így a legkisebbek számára sem okozott gondot a szülőktől való elválás – hangsúlyozta értékelő beszédében **Vágási Zsuzsanna**, a G. Coşbuc Általános Iskola igazgatóhelyettese.

Diamanstein D. György, a gernyeszei Teleki Domokos Általános Iskola történelem szakos tanárának egyéniségében egyszerű harmóniában ötvöződik a tanár, a pedagógus és az ember. Tanárként hivatástudat, sokoldalú szaktudás, lelkiismeretes és pontos munka, intelligencia és tartás, nem túlzott szigor, de igényesség tette óráit kiválóvá és hangulatossá, diákjait kíváncsivá és érdekeltté. Gyermekszerepette, a diákok iránti empátiája, finom humora, színészi tehetsége

ösztönzőleg hatott tanítványaira, a kedvenc tanárok egyike volt. Az iskola szószólója, vezetőségi tanács-tag, a tankönyvekkel foglalkozó „mindenes” volt sok éven át. Vele született színészi tehetsége folytán az iskola tanáraiból toborzott színjátszó csoport, a Gernyeszei Vén Kópék oszlopos tagjaként emlékezetes alakításainak tapsolt a közönség. Szerette Gernyeszeget, megírta a falu monográfiáját, és mindvégig kitartott a település mellett, az ingázás viszontagságait is vállalva – hangzott el többek között **Kovács Gyöngyvér** kolléganő méltatásában.

Kovács Gyöngyvérnek, a gernyeszei Teleki Domokos Általános iskola magyar-francia szakos tanárnőjének, a válasz sem késett. A laudációt megírt és bemutató **Diamanstein György** szerint drága kollégát, jó barátot méltatnak, aki a magyar nyelv szeretetét, helyes művelését csöppögtette a diákok szívébe, lelkébe. Magyaróráin játékos módon kötötte le tanítványai figyelmét. Munkájának eredménye a sok visszatérő diák, akik köszönetet mondanak mindazért, amit ösztön, igazi pedagógusként tett értük. Megálmodója és megalapítója, szövegírója, rendezője és mindenese volt a Gernyeszei Kópék diákszintársulatnak, amely 15 éven át állandó díjazottja volt a szilágycsehi diákszínjátszó fesztiválnak. Kollégáinak pedig a Vén Kópék szintársulatban biztosított önkifejezést, játékot, játékoságot, kitartást és időt fejjel a siker örömét, a vidámságot – érkezett a válasz a kihívásra.

Pop Ágnes tanítónő méltatását a Bolyai Farkas Elméleti Líceum tanítói közössége fogalmazta meg, és kolléganője, **Jánosiné Szerén** mutatta be. A laudációban elhangzott, hogy módszeres, rendszeres és következetes munkája során bátor véleménynyilvánításra, céltudatos munkálkodásra, az anyanyelvhez, a hagyományokhoz való ragaszkodásra ösztönözött, megalapozva tanítványai lelki és szellemi életútját. Szívügyének tartotta, hogy kisdíkjai szabadon kibontakoztathassák képességeiket, felfigyelt a bennük rejlő adottságokra, tehetséggondozó munkája országos szintű eredményekben és elismerésben is tükröződik. Kifogástalan, pontos, önmagával és másokkal szemben magas mércét felállító emberként végtelen türelemmel oktatott és ne-

velt tanulókat, szülőket és kollégát egyaránt. Példamutató közösségi tevékenysége során több megyei és országos szintű rendezvény, ünnepi műsorok, szabadidős foglalkozások, író-olvasó találkozók szervezését és vezetését vállalta. Munkáját nem csupán hivatásnak, hanem örömforrásnak tekintette, minden más elé helyezve, példát mutatva diákjai és a jövő tanítók számára is.

Enyedi Mihályt, a Marosludasi 1-es Számú Általános Iskola testnevelő tanárát a tanintézmény igazgatója, **Aszalos Rozália** méltatta. Kiemelte, hogy szívvel-lélekkel dolgozó testnevelő tanárként nemcsak a különböző sportrendezvényekre készítette fel számos diákját, hanem már kiskorukban megismertette, megszerettette velük a tornaórák játékos hatását, hasznát. Kitartásból példát mutatva, az évek során megnyert versenyek, sporttevékenységek arról árulkodnak, hogy diákjaiból és magából is a legtöbbet akarta kihozni. Igazgatóhelyettesként mindent megtett a magyar tagozat fejlődéséért, előrehaladásáért, biztosítva a minőségi oktatást és az esélyegyenlőséget a magyar kollégák számára, jó tanácsokkal támogatva a pályakezdeket. Sok iskolán kívüli tevékenységet szervezett diákoknak, kollégáknak egyaránt. Helyi tanácsosként is mindig kiállt az iskola mellett, kiharcolt nehezen elérhető támogatásokat is. Az iskola és a képviselői megbízatás mellett a társadalmi-kulturális és az egyházi élet számos területén is tevékeny szereplő volt.

Keszeg István Levente, az Ádámosi Általános Iskola Küküldombbóli Alegységének matematika-tanára a Brassói Tudományegyetem Matematika Karának végzőseként Iaşi megyében kezdte, majd Kézdivásárhelyen folytatta tanári pályáját. A szülőföldhöz való hűség azonban hazahívta. A Dicsőszentmártoni Elméleti Liceumban ledolgozott néhány év után az Ádámosi Általános Iskolában édesapja nyomdokaiba lépett. A szeretetről, elkötelezettségről kapott szülői indíttatást követve végzi munkáját azon cél által vezérelve, hogy minél érdekesebbé tegye tanítványai számára a matematikaórát. Első fokozattal rendelkező tanárként szakmai tudásának, pedagógiai tapasztalatának köszönhetően tanítványai megállták a helyüket a különböző felméréseken, továbbtanulásuk helyszínéin. Nemcsak a tehetséges tanulókra fordított figyelmet, hanem a matematikából nehezen haladók megsegítésére is. Az oktatói munka mellett az iskola nevelési tanácsadójaként és osztályfőnökként számtalan tevékenység szervezését, irányítását vállalta, a hagyományápolás, a civilizációs értékek megbecsülésének fontosságát hangsúlyozva. Az iskolai vezetőtanács tagjaként bölcs tanácsaival jelenleg is támasza kollégáinak. Áhagyományozott néptanítói elkötelezettsége révén részt vállalt a közösségi életben a néptáncintástól a színjátszásig. Kötelességének tekintette a magyar szórványközösség identitásának a megőrzését – jellemezte kollégáját **Székely Varga Melinda**, az Ádámosi Általános Iskola igazgatóhelyettese.

Mihály István, a Marosvásárhelyi Református Kollégium fizika- és informatikatanárát a természetesség, egyszerűség, a szakmai alázat, a tisztelet és a finom humor jellemzi, kezdte méltatását kolléganője, **Márton Csilla**, (Folytatás a 8. oldalon)

Táskadivat

Casoni Szálasi Ibolya

A cipődivat után ezúttal beszéljünk egy másik, a mindennapokban elengedhetetlen kiegészítőről, a táskáról.

Az idei őszi-téli divatirányzatai magukba foglalják az elegáns módon bemutatott klasszikus modelleket, a geometriai formájú futurista változatokat, a metallizált és /vagy fémből készült darabokat, valamint a bizarr formájú táskákat. A széptől a praktikusig, a kényelmestől a kevésbé funkcionálisig mindenféle táskatípus divatos idén.

Első helyen említjük meg a HAJTOGATOTT vagy többrekeszes táskákat, melyek szépek és praktikusak, elsősorban akkor, ha nagyon sietünk valahova, viszont nem lehet alapidaraboknak nevezni, főleg, ha a zárjuk elől található. A pattintók, csatok, logós zárok ezt az egyszerű formájú darabot bonyolulttá, kifinomultabbá teszik, és így ez a táska megtalálja helyét a pódiumon is.

A BUCKET vagy VÖDÖR kézitáska egyike a legrugalmasabb ideji hidegszezonai kézitáska-irányzatoknak, legyenek azok puha változatok, strukturált, kifinomult vagy fantasztikus darabok. Ha semleges színűek, még divatosabbak.

A NYEREGTÁSKA az egyik legújabb 2022–2023-as kézitáskatrend, amelybe a szakemberek szerint érdemes befektetni, hiszen a következő idényekben is előtérben maradnak. Főleg azoknak ajánlott, akik kedvelik az 1960–1970-es évek hatását.

Az egyik legeredetibb kézitáska-irányzat az egyidejűleg két vagy akár TÖBB táska viselését szorgalmazza. Hordhatunk egyidejűleg két egyforma, különböző színű táskát, egy nagyobb, elegánsabbat egy apró, kiegészítőszámba menő táskával, három különböző méretű, ugyanazon színcsaláddhoz tartozó darabot, vagy bármilyen más praktikus vagy érdekes kombinációt, mely megmozgatja a fantáziánkat.

A FONOTT elemeket tartalmazó kézitáskák bohém hangulatukkal meglepetésként jelentek meg, békét és szeretetet hirdetve, a 60-as évek hangulatában.

A PARTITÁSKÁK ugyanolyan fontosak, mint a mindennapi darabok, ugyanis az évszaktól függetlenül a szórakozás fontos kellékei.

Idén a nagyon változatos formák mellett főleg a

flitterekkel, csillámokkal és más csillogó elemekkel díszített darabok a divatosak.

Egy másik irányzat az egyik legsikkesebb fajtájú HOBOTÁSKÁK képezik, melyek ismét divatba jöttek, és kiemelik a párizsi nők eleganciáját is. Az ilyen táska félhold formájú, és egyetlen pántja van, ami egyik szélétől a másikig tart. Eredetileg a nagy formájú, puha szöveteiből készült, kissé gyűrött, vállon hordott darabokat nevezték így. Ez is a '60-as, '70-es évekre emlékeztető dizájn.

Akik kedvelik a BUNDÁT, gyapjút, nyírt báránybőrt, most előnyben vannak, mert idén divat minden táska, ami szőrös és ezekből az anyagokból készül.

A VIRÁGMINTÁS táskák, színes, lebilincselő motívumaikkal, vidám kinézetükkel megbontják a szürke, hideg napok egyhangúságát.

Az egyik legkülönlegesebb irányzatot a művészi daraboknak tekinthető, MÉRTANI formájú táskák képezik. Mind formájuk, mint mintájuk nagyon változatos, és becsülettel megállják helyüket a kifutókön.

Az ideji őszi-téli időszakban a LOGÓK is visszatérnek a kézitáskák díszítőelemeiként, viszont ezúttal elég nagy méretű monogramok vagy csatok formájában, viszont elegáns megjelenésben.

A legkényelmesebb a MINITÁSKÁK viselete, mivel szabadon hagyják mindkét kezünket. A csuklón hordott karperektáskától a nyakban, nyaklánc-ként lógó, apró táskán át a vállon átvett formáig minden divatos.

Őszi munkálatok a kiskertben

Ha az időjárás kedvezően alakul, és nem lesz talaj menti fagy, egy pár praktika alkalmazásával még hosszú ideig élvezhetjük a kertünk és munkánk gyümölcsét.

Szigeti Botond

Az első olyan munkálat, ami nem igényel nagy erőfeszítést, de mégis nagyon pozitív hatással van arra, hogy a kertünkben még hosszú ideig szüreteljünk, a paradicsom tetejezése. Ez a folyamat abban rejlik, hogy a növényt az utolsó emelet zöld paradicsomjai felett visszametsszük. Ezáltal a paradicsom nem tud tovább nőni és virágozni, így csak a még zöld termések beérlelésére fog energiát fordítani. Ezek után is fontos a beteg és a károsított levélrészeket eltávolítani. Ezzel ugyanis megakadályozzuk a betegség terjedését egyik növényről a másikra, és ha a területet mindig tisztán tartjuk, a gombák telelőképleteinek a talajba való jutását is megállíthatjuk.

Ha kertünkben – a hosszú ősze gondolva – másodvetést végeztünk, nagy problémát jelentenek a nedves időben megjelenő csigák. Mivel a zsenge növények valóságos csemegeként szolgálnak ezeknek a kártevőknek, nagy fejfájást okozhat a kártételük.

A csigák ellen többféleképpen lehet védekezni. Az egyik lehetőség a vegyszeres kezelés, ami általában granulátum formájában kijuttatható a területre, és a csigák ahogy érintkeznek ezzel az anyaggal, megtörténik a várt hatás. Ezzel csak az a baj, hogy más élőlények is találkozhatnak vele, és ily módon nagy környezetpusztítást is okozhatunk. A másik lehetőség, ami célszerűen csak a csigákra hat, az a talajcsapda alkalmazása. Ennek a lényege az, hogy a talaj szintjéig beasunk egy levágott műanyag üveget vagy akár margarinodobozt. Ezt a talajba juttatott edényt megtöltjük tejsavóval. Sokan sórcsapdát készítenek ugyanezzel a módszerrel, azonban az nem ennyire hatásos.

A másik nagyon fontos dolog ebben a periódusban, hogy a hulló diót minden reggel és este szedjük fel, ugyanis ha a termés a földön marad több napig, az esős, nedves időjárás miatt a dióbél színe elváltozik.

Ne feledjék: kertészkedni a hűvös, esős őszi napokon is szükséges!

Ember és állat harmóniája

Mérgező növények, gyümölcsök

Az őszi hónapokban olyan veszélyekkel szembesülhetünk, amelyekre kutyatulajdonosként érdemes odafigyelni annak érdekében, hogy házi kedvenceink egészségét és életét megvédhessük. Az őszi betakarítások idején a kiskertek sok olyan gyümölcsöt, terményt, virágot kóstolhatnak meg és nyelhetnek le, amelyek az egészségükre károsak vagy épp végzetesek lehetnek. A krizantém mellett számos élő virág jelenthet veszélyt az állatokra.

Szer Pálosy Piroska

Az őszi remek alkalom arra, hogy kutyánkkal több időt töltsünk a szabadban, vagy kiránduljunk, amikor az időjárás megengedi. De van né-

hány olyan, az évszakra jellemző kockázat, amivel tisztában kell lenni.

Az udvaron, kertben élő ebek előszeretettel dézsmálják meg a lehullott gyümölcsöket, és a magokkal együtt nyelik le őket. A gyomorból a vékonybélbe kerülő magok azonban felhalmozódva bélelzáródást okozhatnak, érdes felszínük felsértheti a bélfalakat, ami orvosi beavatkozást tesz szükségessé. Egy későn észlelt bélelzáródás sajnos rövid időn belül a kutya halálát okozhatja. Az egészben lenyelt dió vagy gesztenye, ha a gyomorból a vékonybél felé halad, általában elakad, melynek teljes bélelzáródás lehet a következménye. A kutya bágyadt lesz, nem eszik, nem iszik, egyre gyakrabban hányik, sokszor még a vizet is, ezért óráról órára egyre súlyosabbá válik az állapota. Erős hasi fájdalom is kíséri, emiatt felhúzott hassal járkal az állat. Kezeletlen esetekben pár napon belül hashártyagyulladás, a bélfal kilyukadása alakulhat ki.

– Milyen más veszélyekre kell figyelni az őszi időszakban? – kérdeztük dr. Pálosi Csabát, a Noé Borkája kisklinikája vezetőjét.

– A megváltozott időjárás mellett figyelni kell a mérgező növények megjelenésére, az ősszel bőségesen termő különféle gombákra. Az őszi mérgező növények közül néhány most kezd virágozni, ezért nem árt tudni, hogy megkóstolásuk után melyek okozhatnak kellemetlenséget.

Az ősszel virágzó krizantém a virágoskertet, udvart díszíti, míg az őszi kikerics nyirkosabb réteken és legelőkön sokszor nagy tömegben termő, ősszel virító élő növény. Bár a kertben csodaszép a krizantém, mind a kutyák, mind a macskák számára mérgező. A virágaiban felgyűlő krizantémsav és piretrinsav erős rovarölő anyag, a növénytel táplálkozó rovarok idegrendszerére hatnak, bénulásos pusztulást okozva. A kutyák, macskák számára is mérgező, hányást, hasmenést, rohamokat okoz. Az ősszel virágzó kikerics minden része mérgező, és nagyon súlyos bélrendszeri és légzőszervi zavarokat, veselégtelenséget, akár halált is okozhat. Könnyen összetéveszthető a tavaszi krókuszszal, amely gyomor- és bélrendszeri zavarokat okoz, de annak fogyasztásával a tünetek általában enyhék. A krizantém mellett számos élő virág jelenthet veszélyt az állatokra, némelyik az emberre is. Ilyen a gyűszűvirágfélék családja, a keleti húrnyor, a gyöngyvirág, az árnyliliom, az iris/nószírom, a szívvirág, a siskavirág, a közönséges cickafark. Vannak olyan növények is, amelyeknek csak bizonyos részei mérgezőek, például a levelei vagy csak a magjai. A mérgező kúszónövények közül megemlíthető többek között a közönséges borostyán, a hajnalka, a lila akác, a keleti fafójtó, a háromkaréjú vadszőlő, a cserjék közül a kerti mályvacserje, a tiszafa, a hegyi babér, a hortenzia, a szár-

Diókeresők

Fotó: Szer Pálosy Piroska

nyas kecskerágó, a havasszépe, a fagyfű, a fák közül a puszpáng, az aranyeső és a leander (képünkön) is ide sorolható.

Ha tisztában vagyunk azzal, hogy az udvaron vagy a kertben jelen van bármelyik említett növény, akkor érdemes mihamarabb cselekedni, megakadályozni, hogy kutyusunk a közelükbe férközhessen. Ha lehetséges, tegyük magasra őket, ha pedig nem, akkor próbáljuk elkeríteni, ezáltal tovább díszíthetjük az otthonunk körül, és mindenki biztonságban lesz.

A szőlő is a toxikus gyümölcsök közé sorolható. Sajnos a legtöbb kutya szereti a szőlőt, és ha teheti, leeszi a tőkéről. A mérgezés étvágytalanságon, hányáson, hasmenésen, hasi fájdalmakon kívül visszafordíthatatlan vesekárosodást okozhat. A súlyosabb mérgezés a vizelet csökkenésével, gyengeséggel és szédüléggel jár együtt. Az egészségi problémákkal küzdő kutyáknál még súlyosabb reakciók léphetnek fel,

azonban kivételek is vannak, néhány kutya megeszi a szőlőt, és náluk nem tapasztalható semmilyen egészségi probléma, míg másoknál súlyos, életveszélyes gondok lépnek fel. Vitathatatlan, hogy az alma egészséges gyümölcs, ám arra már kevesebben gondolnak, hogy a magjai cianidot tartalmaznak, sőt, mint kiderült, a levelei is mérgezőek lehetnek egyes állatfajok számára. Ősszel a szilvafákról, almafákról, körtéfékről, késői érésű barackfákról lepotyognak a le nem szedett gyümölcsök, amelyek a földön penészednek és erjednek. A penészes gyümölcsök olyan mérgeanyagokat tartalmaznak, amelyeket elfogyasztva izomremegés és görcs jelentkezhet a kutyáknál. Ugyanakkor a lehullott gyümölcsben természetes alkohol erjed, ha egy kutya ilyen gyümölcsöt eszik, hasmenést kaphat, fennáll a toxikus reakció veszélye is az erjedő gyümölcs által termelt természetes alkohol miatt – hangsúlyozta a szakember.

Az asztrológus gondolatai

Tóth Sándor

Mottó: „A fény mindig utat mutat annak, ki a mélyben kutat.”

Kedves Olvasók!

Idén szeptember 23-tól október 23-ig tartózkodik a Nap a Mérleg jegyében. Bekopogott az ős. A hőmérséklet egyelőre változó. Az évszak fokozatosan adagolja a hideget, mintegy felkészítve minket a fűtési szezonra. A vezetőink rosszabbnál rosszabb döntéseinek következményeként Európa népeinek jó része aggódva figyeli a történéseket, és reménykedik, hogy hátha valakinek eszébe jut valami-féle észszerű megoldást elővarázsolni, amely enyhíthetné az energiaválságot. Most úgy tűnik, hogy tombol az infláció, és nem dereng semmiféle fény az alagút végén, csak a kisemberek pénztárcáját kíméletlenül kifosztó árdragulás-expressz fényszórója. Ezeket a tényeket konstataálva sem gondolok arra, hogy csüggednünk kellene. Ha valaki már elég idős ahhoz, hogy visszaemlékezzen, akkor megnyugtathatja az, hogy voltunk mi már elkéserelettebb és kiszolgáltatottabb élethelyzetben. Mondjuk a '80-as évek végén. Talán most azért lehet szubjektív módon nehezebb, mert a „módszerváltás” óta megsokszorozódtak fizikai vágyaink, szükségleteink kielégítésének valós lehetőségei. Most már nem az a probléma, hogy sorba kell állni a havi egy kilogramm cukorért, olajért és silány minőségű húszért. Nem kell a foci-világbajnokságot a feleki dombokon házilág összeszerelt antennákkal, fekete-fehér kis képernyős tévén rossz minőségben nézni. Dehogy. Ez már a múlté. A szocializmust a gyermekeink, unokáink már csak hírből ismerik. Ma már roskadoznak az élelmiszerboltok polcai, a székelly köményest és a savanyú csíki sört

felváltották a legjobb minőségű italok. Az óriás-sikképernyős tévéken bámulhatjuk azt, amit szemünk megkíván, éjjel-nappal. Okostelefonjainkon bebarangolhatjuk a világháló csillogó-villogó zezugait Európán át Amerikáig, Ázsiától Ausztráliáig, vagy a titokzatos Afrikát, ha őrü kedvünk úgy diktálja. A virtuális világ útvesztőjén tévelygünk, és a való világ – kedves Neo – már csak keveseket köt le. A juhokat addig etetik, amíg dús a gyapjuk, és van rá kereslet a világgpiacon. Az emberiség nagy része olyan, mint az éhesen tévelygő állatsorda, amelyre már nincs is szükség. Kisebb részét a haszonállatsordák képezik, amelyeknek még kell a hormonkezelt takarmány és egy kis szennyezett víz a túléléshez. A terelőkuttyákat a gazdák finom falatokhoz juttatják, az öntörvényűeket pedig veréssel térítik jobb belátásra. Talán ennyi elég is a hasonlatokból, mert ha sokat hasonlítgatunk, akkor meghasonulhatunk. Abban reménykedhetünk, hogy valaki ott fent felébred idejében, mert a népharag elsodorhatja a vezetést. Ha nem teljesít a csapat, az edzőt menesztik. Persze a játékosok is megpuccsolhatják a vezetést, de a tulajdonos marad.

A Mérleg-embernek a legfontosabb az, hogy szeressék. Utálja a konfliktusokat, a háborúskodást és az erőszakot. Mindaddig, amíg valamit háritunk, elfojtunk, biztosak lehetünk abban, hogy az szem-

bejön velünk. A gondolatoknak teremtő ereje van. A félelmeink negatív gondolatok. Sajnos ők is teremtenek. Pedig igazából nincs okunk a félelemre. Legalábbis racionális okunk. A tapasztalatunk az, hogy minden nehéz élethelyzetet túléltünk. Ez pedig ezután is így lesz. Háborúk, válságok jöttek, mentek. Nagypapám kőművesmester volt. Évente felépített egy házat, majd eladta. Ebből tartotta el a családját, míg el nem vitték a háborúba. Egyszer megkérdeztem tőle, hogy „le akartad rohanni az oroszokat?” Azt felelte nevetve: dehogy. Társaival eldobták a puskájukat, és menekültek. De az oroszok gyorsabbak voltak. Így került orosz fogságba. Egy évig volt ott, valami repülőteret betonoztak, közben pedig a fogolytábor parancsnokának is épített egy házat. Hálából az orosz tiszt behívatott egy német és egy orosz katonarost, akikkel megvizsgáltatta nagypapám. Mindketten azt mondták, hogy egészséges. Erre a parancsnok elővette a pisztolyát, és azt mondta, hogy nagypapám súlyos beteg. A két orvos azonnal megváltoztatta a diagnózist. Így került haza szűk egy év leforgása alatt az orosz fogságból. A háború utáni hiperinflációs időben eladta az utolsó házat. Árából nagyanymám vett egy rend ruhát – ahogy ő fogalmazott – és egy kenyeret. Mégsem roppant bele. Mert tette a dolgát. Nyugdíjas korában, amikor már rám vigyázott, megtanította nekem a számokat. És futballmeccsre vitt. Akkoriban még Bölöni Laci, Hajnal Gyuszi, Kanyaró Attila, Fazakas Árpai és Mureşan volt a sztár. A régi szép idők ASA-ja.

Meggyőződésem, hogy túl fogjuk élni ezt az időszakot is. Nagy szükségünk lesz arra, hogy félelmeinket elengedjük. És a vágyaink egy részét is, mert így könnyebbé válik az életünk.

Vigyázzanak magukra és egymásra!

Véleményeiket, gondolataikat megírhatják az asztros@yahoo.com címre.

Tartalmas, változatos pályaképek

(Folytatás a 6. oldalról)

a Református Kollégium magyartanára. Felsőfokú tanulmányait Bukarestben végezte rádió-elektro-fizika szakon, majd a későbbiekben a Petru Maior Egyetem matematika-informatika szakán egészítette ki. Pedagógusi pályáját Marosludason kezdte, majd a rendszerváltás után 1990 februárjától tanfelügyelői tisztséget töltött be. 1991–94 között Maros megyei RMDSZ alelnökségi tagja, majd Maros, Kovászna, Hargita körzetért felelős oktatási alelnök. 1991-ben tanügyi felelősként vezeti a pedagógusok közgyűlését a marosvásárhelyi Vártemplomban, ahol Beder Tibor Hargita megyei főtanfelügyelő javaslatára születik meg egy pedagógusszövetség ötlete, majd a megalakuló RMPSZ első megyei elnökének választják. A szervezet Tudományos Tanácsának tagja annak megalakulásától. A pedagógusszövetségi megyei elnökségének tagjaként nélkülözhetetlen szervezői tevékenységet végez, és a szövetségnek a leghosszabb folytonossággal büszkélkedhető egyik alapembere ma is. 1996-ban tér vissza a katedra mögé a Bolyai Farkas Elméleti Líceumba, és 2001-től tanítja a fizikát és az informatikát a Református Kollégiumban. Oktatási, nevelőmunkájának eredményességét bizonyítják tanítványainak díjai fizikai és helytörténeti versenyeken is. A Horváth Sándor által megalkotott marosvásárhelyi Bolyai-émlékmű, a Pszeudoszféra elkészítésében, működésében és népszerűsítésében a szerző legfontosabb segítsége. Munkáját kitartással, odaadással a diákokért, a kollégákért, a magyar oktatás előmenetelért végezte.

Az emlékéremmel jutalmazott pedagógusok közül négyen nem vettek részt az ünnepségen. Soós Katalin és Stan Agota Irma a küüllödombói tanévnyitón részesült az elismerésben, Murvai Éva Imola és Máthé Mária egyik alkalommal sem tudott jelen lenni, ezért egy későbbi időpontban vehetik át az elismerő oklevelet és emlékéremet. Mind a négyen a Bolyai Farkas Elméleti Líceum tanárai.

Összeállította: Bodolai Gyöngyi

1.		KÖLCSÖN-VESZ	GYILKOL DALNOK	ANGOL FÉRFINÉV	GÉPKOCSI (RÓV.)	ANGOL GRÓFSÁG	SILBAK IMÁDKOZ-ZATOKI (LATIN)	... TREK (SCI-FI FILM)	SEGÍTÉS (ANGOL)	A NÁTRIUM VEGYJELE	NAGY KAZAH TÓ	JAPÁN DRÁ-MAI MŰFAJ NAGYOBBÁ LESZ	TRÓPUSI KÜSZÖ-NÖVÉNY	... CSÓ (MIKRO-SZKÓP)	ANGOL TAGADÁS
Baltasar Gracian XVII. századi spanyol jezsuita rendfőnök és író jó tanácsát idézzük a rejtvény főSORAIBAN.		N													K
	A TERMÉ-SZETES LOGARIT-MUS JELE		476-BAN ÉRT VÉGET MAGAS NÖVÉNY				PÁPAI KORONA ISTEN (NÉMET)					GÖRÖG BETŰ HASAD A TÓ JEGE			
	TISZTÍTÓ-ESZKÖZ SZÍNÜLTIG			ERŐSEN TAPAD ÓGÖRÖG PIACTÉR					MEZŐGAZ-DASÁGI HÍRES MÉNES					EZTI FRANCIA VÁROS	
2.	A	ATTILA (HUN KIRÁLY) MÁS NEVE	KÖNYVTÁR JÓZSEF ATTILA VERSE	SZÍNÉSZ (RÉG.) A DUNÁBA ÖMLIK				... DELON (FILMSZTÁR) RAJT						NOTA BENE (RÓV.) ARANY J. EPOSZA	
	ERDÉLYI HIGED SZÉL PÁGER ... (SZÍNÉSZ)		DECIGRAMM ...KURO-SZAVA (JAP. RENDEZŐ)		LATIN ÉS KIÜTÉS A RINGBEN (ANG. RÓV.)		LYUKAS SÁLI AZON A MÁ-SIK HELYEN		OROSZ IGEN FIÓK TAR-TALMA!			NYAKKENDŐ (ANGOL) TENYÉRBEN VANI!			
		SZÖGLET NÉV (LATIN)			MAGYAR VÁROS LAKÓJA VISZ A VÍZ				PRÉSELŐ CSIRIZ IGÉJE						
	ARAB ÁLLAM (ANGOLUL)		ÁRTALMAS ESKÜVŐI LAKODA-LOM		HUNOR TESTVÉRE AZ ISZLÁM KÖNYVE				JÓL VÁG MALOM RÉSE						
	SCHÜTZ ... (SZÍNÉSZNŐ)		FINOM ÉTOLAJ ANNYI MINT (RÓV.)		ANTIK KÉT LAP!				AZ EZÜST VEGYJELE OLASZ NÉVELŐ			DÍSZITLEN! ZAVARNI KEZD!			
	BÁRÁNY-HANG MUTATÓSZÓ	KESERŰ ANYAGOK ZENEDRÁMA (NÉMET)		HASZNÁL-HATJUK TÜSKÉS ÁL-LAT (BEC.)			VALÓDI KIS ÁRRAM-FORRÁS							TONNA (RÓV.) ESZE TAMÁS KATONÁJA	
		GÖRÖG BETŰ ÁLLÍTANAK RÓLA		TESTEZÉS TALLINN NÉM. NEVE			JUPITER-HOLD GÁTBA ÜTKÖZIK							A TANTÁL VEGYJELE IDŐ ELŐTTI	
	KÖZPONTI CSILLAG RÖPKE GONDOLAT		FÉLPÉNZI! SZÍNÉSZ JUTALMA	RÜGY FELEI! ...DESCAR-TES (FILO-ZÓFUS)		A TETEJÉRE BUDAPESTI EGYETEM	BENT VALÓ! ... INNI JÓL TUDOK (PETŐFI)		SZLÁV IGEN ELTELŐ			HÍM ÁLLAT A RÁDIUM VEGYJELE			
		IDEGEN IRÉN EDGARALLAN ... (USA-ÍRÓ)			SZÁMOMRA VEZÉRKARI FŐNÖK V. (ARTÚR)				VILLAMOS BUSZ ÉSZAKI SZARVAS						
	MAR		JÓKAI-HÓSNÓ A CINK VEGYJELE		BELGIUMI VÁROS ... GROS (NAGYBAN)				DADAISTA (HANS) ARATI					ARRA-FELE!	
	BENT BENT!	HOSSZÚ FÜGGŐLE-GES RŰD EGYE!		VÁLTOZÁS IRÁNYA RÓMAI ÓT				AZ ÉLET GYAKOR-LÁSA RÓMAI 1000				AZ AARE VÉGTÉLEN! LITER (RÓV.)			
	L.N.J.							GIOCONDA							

Szeptember 22-i rejtvényünk megfejtése: **Sohasem cselekszel helyesen, amikor rögtön hiszel másoknak.**

Románia győzött és kiesett, de Iordănescu talán marad a kispadon

A román labdarúgó-válogatott 4-1-re legyőzte Bosznia-Hercegovina csapatát hétfőn este a bukaresti Rapid-Giulești Stadionban, a Nemzetek Ligája B divíziója 3. csoportjának 6. (utolsó) fordulójában, ezzel együtt kiesett, mert Finnország is győzött Montenegróban (2-0-ra).

A román csapat az elmúlt évek egyik legegységesebb sikerét érte el, így a javuló játéknak is köszönhetően Edward Iordănescu szövetségi kapitányt talán mégsem mentik fel tisztségéből – a szakvezetőnek ugyanis elvárásaként szerződésébe foglalták a csoportgyőzelmet és ezzel a feljutást az A divízióba.

A mérkőzést bátortalanul kezdték a házigazdák, és tíz perc is eltelt, mire gólszerzési lehetőséghez jutottak: előtte Alibec reklamált büntetőt, majd Olaru lőtt fölé. Hét perccel később a vendégek is „bejelentkeztek”, Kovacevic egy szöglet után föléfejt (17.). Később Stanciu próbálkozott, de lövését Cimirot blokkolta (20.). A 34. percben Ionuț Radunak helyén volt az esze, és remek reflexszel védte Saric lövését. Ezután vezetést szerzett Románia: a 38. percben Man Bancu passzából talált be (1-0). A gólt a játékvezető először nem adta meg, mert partjelzője lest intett, de a videóbíró szabályosnak ítélte a román játékos állását, így érvényesnek nyilvánították a találatot. A románok nem zártak vissza, támadásban maradtak, és gyors ütemben meg is duplázhatták volna az előnyüket, ám Alibec – miután kicselezte a ka-

pust – éles szögből lőtt, és Sanicanin hátrítani tudott. Ugyanez a védő akadályozta meg a gólszerzésben Sorescut is (43.), majd Man lövése suhant el a kapu felső sarka mellett (44.).

A második féldő nyitányán Bosznia-Hercegovina játszott fölényben, és többször is veszélyeztette Románia kapuját. Duljevic szélről fölélőtt (52.), majd Prevljak fordulásból próbálkozott, de Radu a helyén volt (58.). Ezután Sanicanin előtt kínálkozott gólszerzési lehetőség egy szögletet követően, azonban a bosnyákok védője melléfejt (59.).

Egy némileg eseménytelen időszak után aztán Románia növelte előnyét az eredményjelzőn: Pușcaș Bancu beadásából talált a hálóba (2-0). Erre már volt válaszuk a vendégeknek, Dedic beíveléséből Dzeko Rus mellől a hálóba fejt (2-1). Az egyenlítő találat reményében kijöttek a bosnyákok, azonban ezzel fellazult a védelmük, és ezt kihasználták a románok: Rațiu egyéni akcióját követően a labda Bancuhoz került, aki szögből lőtt, Vasilj hátrított, a jól helyezkedő Rațiunak pedig egyéb dolga nem maradt, mint hogy a hozzá pattanó labdát az üresen maradt kapuba passzolja (3-1). Majd Pușcașnak volt jó esélye a gólszerzésre, a csatár fordulásból lőtt, Vasilj azonban hátrított (83.). A támadónak három perccel később sikerült duplázni, Camora beadásából 16 méterről talált be (4-1).

Románia legutóbb 2020 novem-

Fotó: FRF | Sport Pictures

berében lőtt egy meccsen négy gólt, a Fehéroroszország elleni barátságos mérkőzésen (5-3). Hivatalos összecsapáson ennél is régebbi siker-

rült ez – a 2020-as Európa-bajnokság selejtezőjében, 2019 júniusában, a Málta ellen idegenben 4-0-ra megnyert találkozón volt rá példa.

Jegyzőkönyv

Nemzetek Ligája, B divízió, 3. csoport, 6. forduló: Románia – Bosznia-Hercegovina 4-1 (1-0)

Gólszerzők: Man (38.), Pușcaș (73., 86.), Rațiu (79.), illetve Dzeko (77.).

Bukarest, Rapid-Giulești stadion, 12.693 néző. Vezette: Halil Umut Meler (török).

Románia: Radu – Rațiu, Rus (83. Nedelcearu), Burcă, Bancu – Răzvan Marin (65. Băluță), Olaru – Man (64. Cordea), Stanciu, Sorescu (56. Camora) – Alibec (64. Pușcaș).

Bosznia-Hercegovina: Vasilj – Serbecic, Kovacevic (25. Sanicanin), Milicevic (46. Duljevic) – Dedic, Saric (71. Dzeko), Cimirot (46. Danilovic), Gojak, Civic (61. Kolasinac) – Prevljak, Demirovic.

A csoport végeredménye

1. Bosznia-Hercegovina	6	3	2	1	8-8	11
2. Finnország	6	2	2	2	8-6	8
3. Montenegró	6	2	1	3	6-6	7
4. Románia	6	2	1	3	6-8	7

A spanyolok jutottak a Nemzetek Ligája négyes döntőjébe

A spanyol labdarúgó-válogatott egy 88. percben szerzett góllal győzött a portugálok vendégeként a Nemzetek Ligája A divíziójának utolsó fordulójában, ezzel megelőzte a házigazdákat a 2. csoportban, és bejutott a sorozat négyes döntőjébe.

A júniusban esedékes négyes döntőbe az elmúlt napokban Horvátország, a magyarok csoportjában első Olaszország, valamint Hollandia már biztosította a helyét, a torna házigazdája utóbbi lesz. Az első kiírás 2019-es döntőjét a portugálok nyerték, míg a második sorozat végjátékában, tavaly a franciák diadalmaskodtak, így, miután egyikük sem lesz érdekelt jövőre, új bajnokot avatnak.

A 2. csoport másik mérkőzésén Svájc hazai pályán 2-1-re nyert Csehország ellen, így a csehek búcsúztak az élvonalból.

A B divízió 1. csoportjában Ukrajna nem tudta legyőzni Skóciát, a gól nélküli döntetlen eredményeként utóbbi megőrizte kétpontos előnyét, és feljutott a legjobbak közé. A 4. csoportban a szerbek vendégként nyertek a norvégok ellen, akiket pontegyenlőséget követően ezzel a három ponttal tudtak megelőzni a csoportgyőzelemért vívott versenyfutásban, így előbbieket is az A divízióba jutottak.

Nemzetek Ligája, 6. forduló:

* A divízió:

2. csoport: Portugália – Spanyolország 0-1, Svájc – Csehország 2-1. A végeredmény: 1. Spanyolország 11 pont, 2. Portugália 10, 3. Svájc 9, 4. Csehország 4.

* B divízió:

1. csoport: Ukrajna – Skócia 0-0, Írország – Örményország 3-2. A végeredmény: 1. Skócia 13 pont, 2. Ukrajna 11, 3. Írország 7, 4. Örményország 3.

2. csoport: Albánia – Izland 1-1. A végeredmény: 1. Izrael 8 pont, 2. Izland 4, 3. Albánia 2.

4. csoport: Svédország – Szlovénia 1-1, Norvégia – Szerbia 0-2. A végeredmény: 1. Szerbia 13 pont, 2. Norvégia 10, 3. Szlovénia 6, 4. Svédország 4.

* C divízió:

2. csoport: Görögország – Észak-Írország 3-1, Koszovó – Ciprus 5-1. A végeredmény: 1. Görögország 15 pont, 2. Koszovó 9, 3. Észak-Írország 5 (7-10), 4. Ciprus 5 (4-12).

Fotó: UEFA EURO 2024

Eb-selejtezők: Magyarország az első, Románia a harmadik kalapban

A Nemzetek Ligája csoportkörének keddi zárásával kialakultak a kalapok a 2024-es labdarúgó-Európa-bajnokság selejtezőjének jövő vasárnapi sorsolására. Az már múlt pénteken a németek legyőzésével eldőlt, hogy Magyarország a legerősebb kalapban szerepel.

Németország házigazdaként nem vesz részt a selejtezőben, Oroszországot pedig kizárták, ezáltal 53 válogatott lesz érdekelt a kvalifikációban. A küzdelem hét ötcsapatos és három hatsapatos csoportban zajlik majd, így – a Nemzetek Ligájában kialakult sorrend alapján – hat kalapba kerültek az együttesek. A magyar a legerősebbe kapott besorolást, mivel a sorozat élvonalát jelentő A divízióban csoportmásodikként zárt, összességében pedig nyolcadik helyen végzett.

Ennek köszönhetően Marco Rossi szövetségi kapitány tanítványai az Eb-selejtezőkön nem kerülhetnek össze a címvédő olaszokkal sem, akiktől mindkétszer kaptak a Nemzetek Ligájában. Szintén az első kalapban szerepel és így nem lehet a magyar csapat ellenfele Hollandia, Horvátország, Spanyolország, Dánia, Portugália, Belgium, Svájc és Lengyelország.

Románia a harmadik kalapba került, így nem lehet csoportellenfele Ukrajna, Izland, Norvégia, Szlovénia, Írország, Albánia, Montenegró, Svédország és Örményország sem.

A tíz selejtezőcsoport mindegyikéből az első kettő jut ki a 24 csapatos kontinensviadalra, Németország pedig rendezőként automatikusan résztvevő. A maradék három helyért 12 csapat küzdhet meg a póts selejtezőkön, amelyben – a Nemzetek Ligájában kivívott nyolcadik helynek köszönhetően – szinte biztosan szerepelhetne a magyar válogatott, amennyiben nem jár sikerrel a hagyományos selejtezőkön.

Az A, B és C divízió „pótvizsgára szoruló” csapatainak ugyanis egyaránt négy-négy hely jár. Ez azt jelenti, hogy a magyarok sikertelen selejtezősorozat esetén csak akkor nem javíthatnak a póts selejtezőn, ha a Nemzetek Ligájában előttük végző hét együttesből – a holland, a horvát, a spanyol, az olasz, a dán, a portugál és a belga – legalább négy lemaradna az Eb-részvételt jelentő első két helyről a saját selejtezőcsoportjában.

Az Eb-selejtezők sorsolását Frankfurtban rendezik jövő vasárnap délben.

Az Eb-selejtező sorsolásának kalapjai

* 1. kalap: Hollandia, Horvátország, Spanyolország, Olaszország, Dánia, Portugália, Belgium, MAGYARORSZÁG, Svájc, Lengyelország

* 2. kalap: Franciaország, Ausztria, Csehország, Anglia, Wales, Izrael, Bosznia-Hercegovina, Szerbia, Skócia, Finnország

* 3. kalap: Ukrajna, Izland, Norvégia, Szlovénia, Írország, Albánia, Montenegró, ROMÁNIA, Svédország, Örményország

* 4. kalap: Grúzia, Görögország, Törökország, Kazahsztán, Luxemburg, Azerbajdzsán, Koszovó, Bulgária, Feröer szigetek, Észak-Macedónia

* 5. kalap: Szlovákia, Észak-Írország, Ciprus, Fehéroroszország, Litvánia, Gibraltár, Észtország, Lettország, Moldova, Málta

* 6. kalap: Andorra, San Marino, Liechtenstein

A minimálbér egész Európában

Legyen olyan, hogy tisztességesen
meg lehessen belőle élni

A múlt heti plenáris ülésen a képviselők megszavazták a minimálberek meghatározásának új szabályait.

Az ülés után kiadott sajtóközleményben kijelentik: ** A minimálbér egész Európában legyen olyan összegű, hogy tisztességesen meg lehessen belőle élni. * Az uniós szabályok nem írják felül a bérek megállapításának tagállami gyakorlatát. * A kollektív béralku lehetőségét a munkavállalók szélesebb körének biztosítani kell azokban az országokban, ahol ma még ez kevesebb mint 80 százalékuk számára adott. * Jogsérelem esetén a munkavállalók és képviselők, illetve a szakszervezeti tagok jogorvoslatért folyamodhatnak. * Az EU tisztességes megélhetést és munkakörülményeket biztosító minimálbér megállapítását és a kollektív béralku lehetőségének kiterjesztését várja a tagállamoktól.*

A Tanáccsal júniusban született kompromisszum a jogszabály végső formájáról. A szabályzás célja, hogy javítsa az Európai Unióban élő összes munkavállaló életszínvonalát és munkakörülményeit, és hozzájáruljon a gazdaság és társadalom fejlődéséhez.

A jogszabály rögzíti, hogy melyek azok a követelmények, amelyeknek minden esetben teljesülniük kell a törvényileg vagy kollektív szerződésben meghatározott minimálbér mértékének megállapításakor. Arról is gondoskodik, hogy a minimálbér nyújtotta védelemhez ténylegesen hozzáférjenek a munkavállalók.

A szabályok a munkaszerződéssel vagy munkaviszonnyal rendelkező valamennyi európai munkavállalóra kiterjednek majd. Az irányelv nem kötelezi törvényileg meghatározott minimálbér bevezetésére azokat a tagállamokat, ahol az jelenleg nem létezik, és a minimálberek által nyújtott védelmet kizárólag kollektív szerződések biztosítják. A kollektív szerződéseket sem teszi általánosan alkalmazandóvá a minimálberek megfelelőségének értékelése.

A minimálberek meghatározása továbbra is tagállami hatáskörbe tartozik

Ugyanakkor a tagállamoknak garantálniuk kell, hogy a megélhetési költségeket és bérszinteket figyelembe véve a minimálbérből tisztességesen meg lehessen élni. A törvényileg meghatározott minimálbér megfelelőségének értékeléséhez viszonyítási alap lehet egy reál áron vett áru- és szolgáltatásosár, illetve a bruttó mediánbér 60 százaléka vagy a bruttó átlagbér 50 százaléka.

Kollektív béralku a megfelelő mértékű minimálbérre

Az ágazati vagy ágazatközi kollektív béralku alapvető eszköze annak, hogy a minimálbér megfelelő mértékű legyen. A képviselők által ma elfo-

gadott irányelvjavaslat e módszer kiterjedtebb alkalmazását mozdítja elő. Azoknak az országoknak, amelyekben a munkavállalók kevesebb mint 80 százalékára terjed ki a kollektív bértárgyalások mechanizmusa, a szociális partnerek bevonásával cselekvési tervet kell készíteniük az arány javítására.

Nyomon követés és jogorvoslat

A most elfogadott irányelv értelmében a tagországoknak ki kell építeniük egy rendszert a szabályok betartásának megbízható nyomon követésére, valamint helyszíni és egyéb ellenőrzésére. A rendszer segítségével fel tudják majd táni az esetleges visszaélésről alvállalkozást, színlelt önfoglalkoztatást, elszámolatlan túlórázást vagy a munkaintenzitás nem ellentételezett növelését.

Szilárd társadalmi partnerségre van szükség Európában

„A jelenlegi helyzet ismét egyértelműen mutatja, hogy jól működő, szilárd társadalmi partnerségre van szükség Európában. Pusztán a politika nem tud a válság minden formájára átfogó választ adni” – nyilatkozta Dennis Radtke (EPP, Németország) a szavazást követően.

A munkáért muszáj ismét megfelelő bért adni

„Az élelmiszerek, a rezszi és a lakhatás költsége az egekbe szökött. Sokan azért is küzdenek, hogy kijöjjenek a pénzükből. Nincs vesztegetnivaló időnk, a munkáért muszáj ismét megfelelő bért adni. Az irányelv lefekteti a megfelelő minimálbérre vonatkozó normákat. Ezzel egyidejűleg lendületet adunk a kollektív bértárgyalások rendszerének, így több munkavállaló élvezhet jobb védelmet” – mondta Agnes Jongerius (S&D, Hollandia)

A Tanács várhatóan szeptemberben fogadja el hivatalosan a megállapodást. A tagországoknak attól számítva két éven belül teljesíteniük kell az irányelvben foglaltakat.

A Foglalkoztatási és Szociális Bizottság tagjai júliusban támogatták a Tanáccsal 2022. június 6-án létrejött informális megállapodást.

A minimálbér összege Luxemburgban, Írországon és Németországban a legmagasabb, Bulgáriában, Lettországon és Észtországban a legalacsonyabb. Az Európai Unió 27 tagországából 21-ben van törvényileg meghatározott minimálbér. Hat országban: Ausztriában, Cipruson, Dániában, Finnországban, Olaszországban és Svédországban a bérszinteket kollektív tárgyalások útján állapítják meg. (Mózes)

(Forrás: az EP honlapja – napi hírek)

A Maros megyei PNL
prioritásai

Fotó: A PNL Facebook-oldala

Sajtótájékoztatót tartott kedden a Nemzeti Liberális Párt (PNL) Maros megyei szervezete. Jelen volt Ciprian Dobre, a PNL megyei elnöke, Mara Togănel első alelnök, Maros megye prefektusa, dr. Horațiu Suciu, a PNL marosvásárhelyi elnöke, Alexandru György alelnök, Marosvásárhely alpolgármestere.

Mózes Edith

A sajtótájékoztatón bejelentették, hogy a liberálisok prioritási tervet dolgoztak ki, amely több, a PNL által támogatott infrastrukturális projektről áll. A projekteket három kategóriába sorolták: Marosvásárhely önkormányzatára, Maros megye fejlesztésére és az országos intézmények támogatására alapuló tervek.

A PNL marosvásárhelyi elnöke szerint a liberálisok által megfogalmazott akcióterv első határideje jövő év nyara, és bemutatott több, a marosvásárhelyi önkormányzat számára prioritást élvező projektet: egy új Maros-híd építését, valamint egy 350-400 férőhelyes parkoló megépítését az egészségügyi líceum melletti területen.

Ciprian Dobre hangsúlyozta: a PNL által támogatott infrastrukturális projektek listáján szerepelnek a többi között Segesvár és Szászrégen terelőútjainak munkálatai, a marosvásárhelyi kerület új projektjének újjáépítése Koronka és Nagyernye között, egy újabb terelőút megépítése Nagyernyétől Nyárádtóig, a DN 15-ös országút Marosvásárhely és Szászrégen

közötti szakaszának négy sávra bővítése, ugyanakkor egy 2016-os projekt is, amelynek célja a segesvári vár helyreállítása.

Mara Togănel beszélt a DN 15E út teljes felújítási munkálatainak tervéről. Jelenleg a tervezésre benyújtott ajánlatokat elemzik, és 2022. október 25-én kerül sor a nyertes kihirdetésére. Ha minden rendben lesz, a szerződés aláírására novemberben kerül sor, majd a munkálatok kivitelezése következik.

A másik, prefektúra által támogatott projekt a balavásári útkereszteződés fejlesztése körforgalom megépítésével. Jelenleg az engedélyek megszerzésének fázisában tartanak, a következő lépés az építési engedély megszerzése és a kivitelezési munkák költségvetésének megtervezése lesz 2023-ban. A prefektus szerint folyamatos kapcsolatot tartanak a megye többi nagyprojektjéről irányító központi intézményekkel. A liberálisok másik prioritása a marosvásárhelyi Szívgyógyászati Intézet új székházának a megépítése. Erről dr. Horațiu Suciu, a PNL marosvásárhelyi elnöke beszélt.

Marosvásárhely alpolgármestere, Alexandru György a liberálisok által támogatott projektek közül mutatott be néhányat: az önkormányzati szintű fogalom szervezési projektet, amely által 2023-ban intelligens jelzőlámpás rendszer lesz Marosvásárhelyen, amely 20 nagy kereszteződést foglal magába. Emellett az Unirii negyedben egy iskola és egy óvoda építésére szánt terület jelölnek ki, a Constantin Brâncuși iskolába egy campus építését tervezik.

Szeptember 30.
a magyar népmese napja

A népmese – főleg, ha élőszóban mesélik, hallgatják és megélik – elvarázsol. Ezt a varázslatot szeretné az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány is éltetni, továbbadni és részese lenni, ezért Benedek Elek születésnapján, szeptember 30-án, a magyar népmese napja alkalmából Marosvásárhelyen szervezett programokhoz hozzászólnak egy keveset, hogy méltóképpen ünnepeljenek.

A Maros Művészegyüttes kövesdombi székházában 11 órai kezdettel Hideg Anna ördöngösfüzesi, Népművészet Mestere díjas mesemondó előadása hallgatható meg, majd a Szép Palkó című táncos mesejátékot mutatja be a Maros Művészegyüttes.

A Maros Megyei Könyvtár Könyvtárak estéje programsorozatának keretében ugyancsak mesél Hideg Anna néni a gyerekeknek a Mesél a mesélő programon, a Park szálló épületében 15.30-

tól. Este 7 órától pedig a felnőtteket várják a Meseestre, az alapítvány székhelyére (Sáros utca. 1. szám). Mesét mond Hideg Anna és helyi mesemondók. Alsó korhatár: 14 év. A mesehallgatás ingyenes.

Legyen a népmese mindenkié!

Lemondott az Azomureș vezérigazgatója,
Harri Kiiski

Személyi okokból mondott le a marosvásárhelyi Azomureș vegyi kombinát vezérigazgatója, Harri Kiiski, aki közel öt éven át vezette a vállalatot, olyan nehéz időszakokban irányítva az üzemet, mint a koronavírus-járvány és az azt követő energiaválság – tette közzé Facebook-oldalán az Azomureș sajtóirodája.

Október 1-től Josh Zacharias foglalta el a vezérigazgatói széket, aki egyidejűleg az Azomureș kereskedelmi tevékenységét is irányítja. Október folyamán,

a vezetősere miatti átmeneti időszakban a zökkenőmentes tevékenység érdekében a volt és az új vállalatigazgató együtt dolgozik. (antalfi)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

Az OLIGRAF MUNKÁST és KÖNYVKÖTŐT alkalmaz. Tel. 0725-917-420. (66771-1)

Roncsautóprogram 2022

Eladná régi autóját?
Most lehetősége van LEADNI akkor is,
ha NEM kíván új autót vásárolni.
Szállítást, forgalomból kiíratást
és helyben fizetést vállalunk!
**Információkért hívjon
a 0741-022-199-es számon.**

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Dr. Máté Gábor
**A sóvárgás
démona**

Dr. Máté Gábor
Szétszórt elmék

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó		• Prefektúra	- 0265/266-801
- információ	- 118-932	• RDS-RCS	- 0365/400-401
- általános	- 118-800	• Áramszolgáltató vállalat	- 0365/400-404
• Központosított ügyelet		- vidék	- 0800-500-929
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,		• Delgaz Grid	- 0265/929
Csendőrség, Mentőállomás):	112		- 0265/200-928
• Rendőrség	- 0265/202-305		- 0800/800 928
• SMURD (betegekkel		• Aquaserv:	
kapcsolatos információk)	- 0265/210-110	- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
• Sürgősségi szolgálat:		- közönségszolgálat	- 0265/208-888
- gyermekeknek	- 0265/210-177	- központ	- 0265/208-800
Marosvásárhelyi			- 08008 208-888
Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,		• Vasútállomás	- 0265/236-284
otthonogondozó szolgálat,		• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés	
8-16 óra között:	0736-883-110	(0-24 óra), professzionális balzsamozás	
		Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
			- 0744-282-710
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
	- 0265/312 436	koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
	- 0265/250-120	koszorúk	- 0745-606-269
	- 0265/263 351	és halottszállítás	- 0758-047-604
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351	• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
• Marmed	- 0265/250-344		- 0265/262-907
járóbeteg-rendelő:	- 0756-468-658		
	- 0729-024-380		
Labor	- 0751-114-307		
e-mail: marmed@marmed.ro,			
www.marmed.ro			
• Dora Optics	- 0733-553-976		
• Dora Medicals	- 0265/212-971		
• Radiológia, echográfia			
Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446		
• Emma vendéglő,	- 0740-083-077		
hidegtálak készítése	- 0365/404-664		

**Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es
telefonon.**

**A hirdetési rovatban megjelent
közlemények, reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó vállalja
a felelősséget!**

ADÁSVÉTEL

RABLAPROGRAMBA illő autót vásárolok, az elszállítását és forgalomból való törlesztést vállalom. Tel. 0748-882-828. (17079-1)

LAKÁS

ELADÓ felújított 2 szobás lakás a Szabadság utcában. Érdeklődni lehet a 0742-667-473-as telefonszámon. (sz.-l)

LAKÓTÁRSNÓT keresek egy 3 szobás lakrészbe az orvosi bentlakások közelében. Tel. 0757-048-449. (sz.-l)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK építkezési munkát, tetőjavítást, cserépforgatást, vakolást, meszelést. Raktáron van anyagunk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0763-136-737, Zoli. (17193)

VÁLLALUNK tetőjavítást, új tető készítését Lindab lemezzel, cserépforgatást, szigetelést kátránnyal, polisztrénnel, vakolást, bádogosmunkát, csatornakészítést és -javítást, akár milyen kisebb javítást. Tel. 0740-651-354. (17116)

VÁLLALUNK tetőjavítást, bármilyen építkezési munkát. Nyugdíjasoknak 16% kedvezmény. Tel. 0763-134-741, Miklós. (16993)

VÁLLALUNK tetőfelújítást, bármilyen javítást, festést, szigetelést, csatornájavitást, teraszkészítést. Hívjanak bizalommal! Tel. 0759-467-356. (17306-1)

VÁLLALJUK új tető készítését, saját anyagunkból is (bármilyen mintájú Lindab lemez, cserép is), külső szigetelést, parkettlerakást, kisebb tetőjavítást, cserépforgatást. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0753-967-492, István; 0751-622-195, Gabi. (17145-1)

VÁLLALUNK tetőjavítást, tetőkészítést mindenféle anyagból, bádogosmunkát, -javítást, bármilyen építkezési munkát és sürgős javítást, meszelést. Készítünk kerítést, kaput vasból és javítunk vaskaput. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0763-136-730, Balázs. (16992)

ÁCSMESTER házak felújítását vállalja, tetőkészítést bármilyen lemezből, cserépből, ácsmunkát, cserépforgatást. Tel. 0746-739-502. (17202)

VÁLLALOK bádogosmunkát és bármilyen tető javítását házaknál és tömbházaknál, személtreöntők javítását tömbházaknál, csatornatarakítást, valamint vízszigetelést. Tel. 0754-509-868. (17318-1)

VÁLLALUNK háztetőkészítést cserépből vagy Lindab lemezből, szigetelést kartonból vagy polisztrénnel, meszelést és kisebb javítást. Tel. 0758-639-258, Csaba. (17288-1)

TETŐFEDŐ KFT. vállal tetőkészítést, tetőjavítást, ácsmunkát, bádogosmunkát, szigetelést, meszelést, bármilyen kis javítást. Tel. 0746-972-003, Fülöp Hunor. (17287-1)

MEGEMLÉKEZÉS

Az évek telnek, a könny nem apad, emléked számomra örökre megmarad. Nélküled semmi sem olyan, mint régen, fájó könnycsepp lettél örökre szívemben. Hiányodat nem pótolja semmi, szavakkal ki sem lehet fejezni.
Fájó szívvel emlékezünk szeptember 29-én **NAGY JÓZSEFRE** halálának 7. évfordulóján. Nyugodjál békében!
Szerető felesége, Matild. (17301-1)

Soha el nem múló fájdalommal emlékezünk **SZOMBATFALVI JÓZSEFRE** szeptember 29-én, elvesztése 13. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Szerettei. (17330)

**Kicsordul a könnyünk, állva sírodnál,
mélységes a fájdalom, hogy örökre távoztál.**
**Mi hívunk, de sajnos nem felelsz, míg élünk,
örökre velünk leszel.**
Fájó szívvel emlékezünk **id. SZABÓ ZOLTÁNRA,** aki szeptember 29-én egy éve, hogy itthagya szeretteit.
Emlékét őrzi szerető felesége, fia és családja. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Szerettei. (17277)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagypapa, após, testvér, rokon és ismerős,

TAMÁS ISTVÁN

a Bör- és Kesztyűgyár
volt dolgozója

életének 77. évében eltávozott szerettei köréből.

Drága halottunk temetése 2022. szeptember 29-én, csütörtökön 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (17327)

Megtört szívvel tudatjuk, hogy a szerető édesanya, rokon és barát,

özv. **SZABÓ IRMA**

életének 70. évében elhunyt.

Temetése szeptember 30-án, pénteken 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (17335-1)

„Elementem töletek, nem tudtam búcsúzni, nem volt időm arra, el kellett indulni. Szívetekben hagytam emlékem örökre, ha látni akartok, nézzetek az égre.”

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya, nagymama, anyós, testvér, rokon, jó szomszéd,

SZEGEDI ÉVA

szüil. **KATONA ÉVA**

szíve szeptember 28-án, életének 70. évében váratlanul megszűnt dobogni.

Drága halottunk temetése szeptember 30-án, pénteken 14 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (17347-1)

FELKÉSZÍTÜNK AZ ŐSZRE

szeptemberi kedvezményünkkel:

INGYENES KONZULTÁCIÓ*

25% KEDVEZMÉNY A KÉKFÉNYSZÜRŐS LENCSEKRE

Igényelheted bármelyik kabinetünkben!

SZÁSZRÉGEN (Libertății) B-dul Libertății, Nr.12/2 0733 553 971	MAROSVÁSÁRHELY (Központ) P-ța Mărășești, Nr. 21. 0733 553 976	MEDGYES Str. Pompierilor Nr. 4. 0735 830 678
DICSŐSZENTMÁRTON Str. Victoriei, Nr. 21. 0736 386 353	MAROSVÁSÁRHELY (Tudor) B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126 0755 088 379	NYÁRÁDSZEREDA Str. Pompierilor Nr. 1. 0733 553 973
MAROSLUDAS Str. B-dul 1 Dec. 1918. Nr. 7. 0735 786 853	SZÁSZRÉGEN (Cardinal) Str. Cardinal Alexandru Todea, Nr. 25/A 0728 908 856	SEGESVÁR Str. Mihai Viteazu Nr. 40 0770 810 855

*a raktárkészleten levő lencsét tartalmazó szemüveg vásárlásakor.

International Short Film Festival
Festivalul Internațional de Film de Scurt-metraj
Nemzetközi Rövidfilm Fesztivál

Tîrgu Mureș / Marosvásárhely
Romania / 28 sept. – 02 oct. 2022
Palace of Culture

Erősítsük gyermekeink immunrendszerét!

A legtöbb szülő tudja, milyen nehéz az óvoda- vagy iskola-kezdés. Más gyerekekkel való érintkezés során a kicsik nagyon gyorsan megfertőződhetnek vírusokkal és baktériumokkal, amelyek megfázásra és influenzára jellemző tüneteket okozhatnak. De ez nem ad okot aggodalomra – mindezek a fertőzések hozzájárulnak az erős immunrendszer kialakulásához.

Napsütés, friss levegő, mozgás!

Nem kell felhagynunk a mindennapos szabadtéri tevékenységeinkkel, bármilyen is legyen az időjárás. Tanulmányok azt mutatják, hogy ősztől kora tavaszig földrajzi térségünk lakóinak alacsony a D-vitamin-szintje. Ezt a vitamint leginkább a bőr szintetizálja a napsugarak hatására. Szükséges a csontok normál mineralizációjához, ugyanakkor ez egy prohormon is, amely számos szervezeti mechanizmus szabályozásában vesz részt, beleértve az immunológiai folyamatokat is. Egy extra adag oxigén hatására a káros baktériumok eltávolításáért felelős fehérvérsejtek hatékonyabbá válnak. Edzés közben mechanikusan megtisztítjuk a légutakat és a tüdőt, az antitestek és a fehérvérsejtek gyorsabban keringenek a vérben, így képesek időben észlelni a kórokozó mikroorganizmusokat, és meggátolják a lehetséges betegségek kialakulását.

Egyensúly a tányéron

Megfelelő, egészséges étkezéssel erősíthetjük a kisgyermek immunitását. Sok szülő elgondolkodik azon, hogy mi a legjobb gyermeke immunitásának érdekében. A válasz: a tápláló étrend. Az, hogy mit eszünk, jelentős hatással van arra, hogyan érezzük magunkat és hogyan működik a szervezetünk. A kicsik egészségének megőrzése érdekében fogyasszanak mindennap zöldséget, gyümölcsöt, teljes kiőrlésű gabonát, savanyúságot, friss gyümölcsleveket, szárított gyümölcsöket és dióféléket. Az étrendet elegendő mennyiségű folyadékkal kell kiegészíteni – a gyermek életkorától függően naponta 1-2 liter víz elfogyasztása ajánlott. A zöldségek és gyümölcsök értékes vitaminforrások, például A-, C- és E-vitaminok, valamint ásványi anyagok, például vas, szelén és cink forrásai.

Miért olyan fontosak ezek a vitaminok és nyomelemek az immunitás szempontjából?

C- vitamin

Külső forrásból kell beszerezni, mégpedig élelmiszerekből vagy étrend-kiegészítőkből, mert az ember szervezete (egyes enzimek hiánya miatt) nem tudja előállítani. A C-vitamin számos reakcióban vesz részt a szervezetben, és hiánya számos káros hatással jár, amelyek egészségünkre is kihatnak. A C-vitamin (vagy aszkorbinsav) számos biológiai folyamaton megy keresztül, amelyek közvetlenül befolyásolják a szervezet immunrendszerét. Először is növeli az immunrendszer sejtjeinek aktivitását, és serkenti azok migrációját a gyulladási reakció helyére. Ráadásul befolyásolja egyes antitestek szintézisét. A C-vitamin megtalálható a citrusfélékben, a káposztában, a brokkoliban, a paprikában, a zöldpetrezselyemben, a fekete ribizliben, az eperben és a savanyú káposztában (amely probiotikus baktériumokat is tartalmaz).

Cink

A cink fő szerepe az immunrendszerben a T-limfociták kialakításában és beérési folyamataik felgyorsításában rejlik, amelyek az immunitásért felelős legfontosabb sejtek közé tartoznak. Ennek a mikroelemnek az alacsony szintje az immunrendszer hatékonyságának csökkenéséhez vezet. A cinkhiány a makrofágok, a neutrofilek és az NK-sejtek (az úgynevezett „természetes gyilkosok”) működésének csökkenését okozza. Úgy tartják, hogy ez a nyomelem megkönnyítheti és lerövidítheti a felső légúti fertőzések időtartamát azáltal, hogy közvetlenül korlátozza a vírus kötődését az ornyálkahártyához. Klinikai vizsgálatok alátámasztják, hogy a cink fogyasztása megfázás alatt lerövidítheti a fertőzés időtartamát.